

Szanowni Państwo

Drodzy Czytelnicy

150 lat funkcjonowania sanockiej straży pożarnej to - z jednej strony pokazny rozdział historii, z drugiej zaś – nowe oblicze nowoczesnej formacji, która na przełomie półtora wieku przeszła ogromną metamorfozę. Ten piękny Jubileusz jest okazją do przypomnienia zasług kolejnych pokoleń sanockich strażaków, którzy w swojej działalności zawsze kierowali się ideą bezinteresownej służby społeczeństwu.

Na przestrzeni dziejów straż pożarna w Sanoku zmieniała swoją strukturę organizacyjną, siedzibę, metody działania i wyposażenie. Dzięki temu oraz dzięki zaangażowaniu i poświęceniu kolejnych rzesz strażaków, dziś Komenda Powiatowa PSP w Sanoku jest nowoczesną i wyposażoną w doskonały sprzęt ratowniczy jednostką. Jednocześnie jej fundament stanowi doskonałe wykształcona, profesjonalna kadra.

Niniejsza publikacja jest swego rodzaju pomnikiem dla wszystkich tych, którzy kierując się w życiu strażackim etosem: „Bogu na chwałę, ludziom na ratunek”, ofiarnie służą społeczeństwu, ratując ludzkie życie, zdrowie i mienie. Pełna zaangażowania i poświęcenia działalność to powód do dumy i satysfakcji z dobrze wypełnionej służby. To nie tylko aktywność zawodowa, ale i społeczna na rzecz lokalnych wspólnot, ramię w ramię ze strażakami ochotnikami z Ochotniczych Straży Pożarnych. To również kultywowane na przestrzeni dziesiątków lat tradycje pożarnicze. Opracowanie prowadzi nas przez meandry pożarnictwa od początku działania sanockiej straży pożarnej, poprzez rozwój i zmiany zachodzące na przełomie półtora wieku, aż po czasy współczesne.

Ten wspaniały Jubileusz jest również okazją, kiedy pragnę z całego serca podziękować wszystkim strażakom i pracownikom cywilnym PSP, druhom ochotnikom, weteranom służby pożarniczej oraz wszystkim sympatykom naszej służby, którzy na przestrzeni lat przyczyniali się i przyczyniają nadal do dalszego rozwoju ochrony przeciwpożarowej na Ziemi Sanockiej.

Niech lektura niniejszej monografii stanie się czasem refleksji, zadumy i niech kolejne jubileusze będą świadectwem dalszej bezinteresownej służby zwyczajnych – niezwykłych.

*nadbryg. Andrzej Babiec
Podkarpacki Komendant Wojewódzki
Państwowej Straży Pożarnej*

Szanowni Państwo !

Jubileusz 150 – lecia Sanockiej Straży Pożarnej oraz 30 – lecie Państwowej Straży Pożarnej to wspaniała okazja do podsumowań, refleksji, wspomnień, ale przede wszystkim do przypomnienia o wyjątkowych ludziach, którzy z zaangażowaniem, determinacją, siłą charakteru tworzyli Straż Pożarną jako instytucję społecznego zaufania. Wydana publikacja służy właśnie temu celowi. Jest hołdem złożonym wszystkim strażakom jednostki, wszystkim tym, którzy ją wspierali oraz wszystkim zaangażowanym w jej funkcjonowanie i rozwój na przestrzeni 150 lat.

Nasza straż pożarna należy do jednych z najstarszych jednostek. Zawsze była związana ze swoim miastem, jego mieszkańcami i społecznością całego powiatu. Sanoccy strażacy w 150 - letniej służbie zbudowali sobie coś bardzo cennego – sympatię, uznanie i wdzięczność sanoczan za to, że są ciągle na pierwszej linii walk o ich życie i bezpieczeństwo.

Taka rocznica skłania do refleksji nad upływającym czasem, ale też nad niezmiennością strażackiego powołania. To prawda, że w ciągu minionych 150 lat świat bardzo się zmienił, a strażacy posługują się już innym sprzętem, niż ich poprzednicy przed laty. Jedno wciąż pozostaje niezmiennie: zawsze – i wtedy i dzisiaj, ta wyjątkowa służba wymaga od nich odwagi i gotowości narażania własnego życia dla ratowania życia, zdrowia i mienia innych.

Mam nadzieję, że publikacja, którą Państwu przedkładamy, będzie stanowić interesującą, ciekawą i przydatną lekturę, przybliżającą historię ochrony przeciwpożarowej oraz świetlane dzieje Straży Pożarnej w Sanoku.

*Stanisław Chęć
Starosta Sanocki*

Szanowni Państwo,

Państwowa Straż Pożarna obchodzi w tym roku jubileusz 30 – lecia swojego powstania. Miniony okres pokazał jak ważnym ogniwiem w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego państwa jest ta formacja. Pomimo upływu czasu i wielu zmian jakie następują w obszarze życia publicznego, nadal wspólnie z całym nadzorowanym krajowym systemem ratowniczo gaśniczym jesteśmy gotowi aby zapewnić każdemu konstytucyjne prawo do bezpieczeństwa. Realizacja naszych działań poddawana jest kolejnym próbom i wyzwaniom, na które zawsze staramy się być w pełni przygotowani. Przykładem nowych wyzwań, z jakimi zmierzaliśmy się w ostatnim okresie były działania związane z Covid19 i pomoc humanitarna niesiona przez strażaków ludności cywilnej, opuszczającej Ukrainę w obawie przed wojną.

Niewątpliwie istotny wkład w rozwój naszej formacji na przestrzeni minionych lat mieli również strażacy sanockiej komendy, którzy swoją pracą, postawą i zaangażowaniem dbali o jej wizerunek oraz zapewniali każdego dnia bezpieczeństwo ziemi sanockiej i jej mieszkańcom. System bezpieczeństwa powiatu sanockiego to nie tylko Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, ale także niezwykle prężne i dobrze przygotowane do realizacji zadań ratowniczych jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, które od stycznia bieżącego roku funkcjonują w oparciu o przyjętą przez Polski Parlament ustawę o Ochotniczych Strażach Pożarnych.

Najistotniejszym elementem naszej działalności w obszarze bezpieczeństwa tutejszego powiatu jest dobra współpraca pomiędzy wszystkimi podmiotami ratowniczymi, jednostkami samorządowymi oraz jednostkami Ochotniczych Straży Pożarnych. Nasze poprawne współdziałanie na przestrzeni wielu lat pozwoliło stworzyć mocny fundament do licznych przedsięwzięć, pozwalając jednocześnie z dużym optymizmem patrzeć w przyszłość.

Rok 2022 to również rok jubileuszu 150 – lecia istnienia sanockiej straży pożarnej. Sanok na przestrzeni minionych dziesięcioleci posiadał bardzo bogatą tradycję pożarniczą rozwijającą się wokół zawodowych i ochotniczych straży pożarnych. Przez wiele lat stanowił ośrodek władzy w ramach V okręgu Krajowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych. Sanocka fabryka wagonów zajmowała się produkcją sikawek ogniowych, a po zakończeniu II wojny światowej w tej samej fabryce rozpoczęto pierwszą w kraju masową produkcję samochodów pożarniczych. Organizacja jubileuszu sanockiej straży pożarnej połączona z nadaniem tutejszej Komendzie nowego sztandaru stanowić będzie wyraz uznania dla formacji, w której służymy społeczeństwu. Będzie również sposobem na podziękowanie wcześniejszym pokoleniom strażaków, którzy niezwykle starannie dbali o rozwój ochrony przeciwpożarowej ziemi sanockiej, niejednokrotnie narażając własne życie i zdrowie.

W niniejszym wydawnictwie chcemy pokazać naszą komendę, realizujących swoją codzienną służbę funkcjonariuszy straży oraz dotychczasowe osiągnięcia, które każdego roku wpisują się w kolejny dorobek następnych pokoleń sanockich strażaków.

*Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Sanoku
bryg. Grzegorz Oleniacz*

Spis treści

1. Historia Sanockiej Straży Pożarnej	6
2. Kierownictwo Sanockich Straży Pożarnych	26
2.1 Komendanci Straży Pożarnej	26
2.2 Zastępcy Komendantów Powiatowych PSP od 1999 r.	31
2.3 Komendanci Zakładowej Straży Pożarnej Autosan	31
2.4 Komendanci Zakładowej Straży Pożarnej Stomil	32
3. Sport pożarniczy	33
3.1 Udział w zawodach sportowych strażaków KP PSP w Sanoku	33
3.2 Zawody sportowo-pożarnicze jednostek OSP	37
4. Krajowy System Ratowniczo – Gaśniczy	38
4.1 Ćwiczenia doskonalące funkcjonowanie KSRG	38
4.2 Szkolenia Ochotniczych Straży Pożarnych	42
4.3 Sanocka Grupa Wodno-Nurkowa	43
4.4 Akcje ratowniczo-gaśnicze	43
5. Bieżące funkcjonowanie Komendy Powiatowej PSP w Sanoku	47
5.1 Uroczystości organizowane przez KP PSP w Sanoku	47
5.2 Modernizacje i remonty w sanockiej komendzie	48
5.3 Wizyty, delegacje i konferencje	53
5.4 Funkcjonowanie Sali Edukacyjnej Ognik	55
5.5 Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej	55
5.6 Przekazywany sprzęt dla jednostek OSP przez KP PSP w Sanoku	56
5.7 Klub Honorowych Dawców Krwi „Strażacki Dar”	57
5.8 Zakończenie służby – przejście na emeryturę	57
6. Baza lokalowa i sprzętowa Komendy Powiatowej PSP w Sanoku	57
7. Funkcjonariusze i pracownicy Komendy Powiatowej PSP w Sanoku	61
8. Odeszli na wieczną służbę	68
9. Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie powiatu sanockiego	68
9.1.1 Prezesi Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Sanoku	68
9.1.2 Jednostki OSP na terenie Powiatu Sanockiego	69
10. Lista byłych pracowników Komendy Powiatowej PSP w Sanoku	87
11. Zakończenie	90
12. Bibliografia	91

Wydawca:

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Sanoku

Wydawnictwo sfinansowali:

Starostwo Powiatowe w Sanoku, Urząd Miasta w Sanoku.

Urzędy Gmin: Besko, Bukowsko, Komańcza, Sanok, Tyrawa Wołoska, Zagórz, Zarszyn oraz PGNiG SA Oddział w Sanoku.

Informacja dotycząca zdjęć i opracowań do książki

Opracowania i zdjęcia wykorzystane w książce przygotowali: bryg. Grzegorz Oleniacz, mł. bryg. Florian Semenowicz, bryg. Bogdan Nanio, kpt. Anna Kozłowska, st. kpt. Tomasz Mroczkowski, mł. ogn. Bartłomiej Muszański, st. kpt. Dawid Skotnicki, kpt. Paweł Giba, st. kpt. Michał Starego, kpt. Marcin Abram, st. kpt. Krzysztof Adamczyk, mł. ogn. Damian Koczera, dh Anna Pasternak, Jolanta Nowicka, Diana Ołowiańczyk.

W książce wykorzystano opracowania i zdjęcia z archiwum Komendy Powiatowej PSP w Sanoku, Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku, Muzeum Regionalnego w Brzozowie, Muzeum Historycznego w Sanoku, Kroniki Komendy Powiatowej PSP w Sanoku oraz zdjęć z zasobów prywatnych st. kpt. Krzysztofa Adamczyka.

1. Historia Sanockiej Straży Pożarnej

Jak to z sanocką strażą było....

Żywioł ognia towarzyszy ludzkości od zarania dziejów. „Drewnianą” Polskę często nawiedzały pożary, a brak organizacji sprawiał, że akcje gaśnicze były mało skuteczne. W średniowieczu zaczęto podejmować pierwsze działania, które miały nadać akcjom gaśniczym ramy organizacyjne. Rady miejskie uchwałyły tzw. „porządki ogniowe”, określające obowiązki mieszkańców w trakcie gaszenia pożarów, a także sposób minimalizowania zagrożenia pożarowego przez dobór niepalnych materiałów w budownictwie. W XVI w. prekursor polskiego pożarnictwa Andrzej Frycz Modrzewski podkreślał, że zorganizowana ochrona przeciwpożarowa jest koniecznością. Pierwsza w Galicji ustawa o policji ogniowej dla gmin wiejskich została ogłoszona patentem cesarskim 28.07.1786 roku. Nakładała na obywateli obowiązki w zakresie bezpieczeństwa pożarowego. Obowiązywała przez 105 lat, niestety różnie bywało z jej przestrzeganiem. Po niej przyszły kolejne ustawy i rozporządzenia. Uchwalano przepisy, wdrażano w życie nowe zarządzenia na mocy których powoływano strażę. Znacząca w tej kwestii była ustawa z 10 lutego 1891 roku o policji ogniowej. Skuteczność powyższych działań wymagała przede wszystkim zmiany mentalności i edukacji.

Obok rozwiązań prawnych do powstawania straży przyczyniły się towarzystwa ubezpieczeniowe. W Galicji w latach 1803 - 1804 powołano do życia Towarzystwo Ogniowe Miast oraz Towarzystwo Ogniowe Wsi. Towarzystwa w lutym 1860 roku przekształciły się w Krajowe Towarzystwo Ubezpieczeń od Ognia i od Gradu i na Życie im. św. Floriana (tzw. Florianka), które wystąpiło z inicjatywą zorganizowania ochotniczych straży pożarnych. W 1865 roku jako pierwsze w Galicji utworzono w Krakowie Towarzystwo Ochotniczej Straży Ogniowej. Szybko zaczęły powstawać kolejne: Tarnów 1865, Lwów 1868, Przemyśl 1871, Sanok 1872, Brzozów 1874 i inne. Józef Ryszard Szaflik podaje, że pod koniec XIX w. istniało w Galicji pięć rodzajów straży pożarnych:

- 1. Ochotnicze straże pożarne zorganizowane na podstawie ustawy o stowarzyszeniach z dnia 15 listopada 1867 r.;*
- 2. Ochotnicze straże pożarne, które przyjęły na siebie obowiązki gminnych straży pożarnych, a organizowane były na podstawie ustawy o stowarzyszeniach oraz ustawy o policji ogniowej dla miast i miasteczek z dnia 10 lutego 1891 r.;*
- 3. Straże pożarne gminne (miejskie, zawodowe) zawiązywane także na podstawie ustawy o policji ogniowej z dnia 10 lutego 1891r.;*
- 4. Obowiązkowe straże pożarne w gminach wiejskich zawiązywane na podstawie ustawy o policji ogniowej dla gmin wiejskich z dnia 28 lipca 1786 r.;*
- 5. Fabryczne (zakładowe) straże pożarne organizowane spośród służby fabrycznej.*

Sanok, miasto powiatowe, leżące w Dolinie Sanu, kiedyś znaczący gród obronny. Pierwsza wzmianka o nim pochodzi z 1150 roku. Prawa miejskie Sanok otrzymał w 1339 roku, a w 1344 r. został przyłączony do Korony przez Kazimierza Wielkiego.

Miasto otrzymało przywileje, co przełożyło się na rozwój gospodarczy i kulturalny.

Rozkwit miasta został zahamowały przez częste pożary, a w XVII w. Sanok wyniszczyły dodatkowo najazdy tatarskie i szwedzkie. Jeden z największych pożarów wybuchł w 1566 roku i obrócił w zgłiszczca niemal całe miasto. Ocalał zamek, klasztor franciszkanów, pięć domów przy rynku i przedmieście. Z powodu klęski pożarów Zygmunt III zwolnił miasto z obowiązkowego wnoszenia wszelkich opłat, ceł królewskich i podatków, zezwolił również na odbudowę w lasach i wycinanie drewna. Po pożarze z 1689 roku, z powodu ubóstwa mieszkańców, król August II w 1703 roku nadał miastu przywilej organizowania targów. W obliczu takich faktów jasne jest, że stworzenie formacji walczącej z żywiołem, było koniecznością. Od 1772 – 1918 roku miasto znajdowało się w zaborze austriackim. Zaborca, choć nieprzychylny tworzeniu stowarzyszeń uważał, że ochrona przeciwpożarowa jest rzeczą istotną.

Państwowa Straż Pożarna w Sanoku jest spadkobierczynią spuścizny strażackiej zarówno zawodowej jak i ochotniczej. Spuścizny nie były jakiej, bo Sanok był bardzo prężnym ośrodkiem strażackim. Wiadomo, że struktury formacji na przestrzeni czasu ulegały reorganizacji, co nie zmienia faktu, że sanocka straż ma długą i bogatą historię. Niewiele jest źródeł dotyczących początków jej istnienia. Wzmianki o pierwszej sikawce sięgają 1848 roku. Wówczas to, według wspomnień Józefiny Rapf dyrektorki szkoły w Sanoku, ze względu na częste pożary zakupiono sikawkę. Założycielem pierwszej straży ogniowej zawodowej w Sanoku był ówczesny burmistrz Jan Okołowicz. Za jego kadencji w 1868 roku podzielono miasto na cztery dzielnice ogniowe oraz wprowadzono warty nocne. Prawdopodobnie pierwszym naczelnikiem został Feliks Ruczka, taką przynajmniej informację znajdujemy w „Kroniczce ważniejszych wydarzeń” sporządzonej przez Antoniego Szczerbowskiego. Pod datą 28 października 1868 roku widnieje zapis „Ochotnicza straż pożarna w Sanoku wybrała naczelnikiem Feliksa Ruczkę”. Wiadomo, że wówczas nie działała jeszcze w mieście straż ochotnicza, należy więc przypuszczać, że informacja dotyczy straży powołanej przy magistracie. Pewne jest natomiast, że określono warunki jakie muszą spełnić mieszkańcy, by zapewnić bezpieczeństwo przeciwpożarowe w mieście, niestety zalecenia raczej lekceważono. Zawodowa straż pożarna podlegała burmistrzowi. Do zadań strażaków poza walką z pożarami należało pilnowanie porządku i dbałość o przestrzeganie przepisów ogniowych. Nie trzeba było jednak czekać długo, żeby przekonać się, że powyższe działania choć ze wszech miar potrzebne, są niewystarczające. Dowiódł tego pożar, który wybuchł 9 (lub 11) maja 1872 roku w restauracji L. Tarnawskiego na Podgórzu, wzniecony podczas bójki przez włoskich pracowników zatrudnionych w Zagórze przy budowie kolei. Niewątpliwie potwierdził on i wzmógł potrzebę posiadania licznej, dobrze zorganizowanej i wyposażonej straży pożarnej. Antoni Szczerbowski wspomina nawet o trzech pożarach następujących po sobie w odstępie kilkunastu dni. Faktem jest, że żywioł pochłonął zabudowę wokół rynku, kościół franciszkański, budynki przy schodach franciszkańskich i domy na Podgórzu, spłonęło podobno 72 zabudowania. Z pożarem walczyli strażacy z Sanoka, o pomoc poproszono czterech pompierów z Przemyśla i wojsko. W archiwaliach znajdujemy informację, że już 15 maja 1872 roku rada miejska podjęła uchwałę o zakupie: 1 sikawki, 12 osiek, 3 wozów z beczkami, 20 konewek nicianych, 4 drabin z hakami, 6 drabin długich, 4 drabin małych i 4 przyrządów dla pompierów. Zatrudniono pompiera o nazwisku Kretter, który miał też pełnić funkcję instruktora. W sierpniu 1872 w fotelu burmistrza zasiadł Cyryl Ładyżyński, któremu przypadło w udziale niwelowanie skutków pożaru. Ogromniszyszczeń zapewne przyczynił się, do podjęcia działań mających na celu powołanie ochotniczej straży pożarnej. Niespełna rok po powstaniu

straży, w dniu 29 lipca 1873 roku na XIV posiedzeniu Rady Miasta zatwierdzono statut Stowarzyszenia straży ogniowej ochotniczej wolnego miasta Sanoka. W publikacjach można natknąć się na informacje, iż sanocka straż ochotnicza powstała w 1874 roku, jednak w uchwale II posiedzenia Rady miejskiej z dnia 27 stycznia 1873 roku znalazł miejsce zapis dotyczący prośby członków straży ochotniczej o sprawienie niezbędnych przyrządów do ratowania przy pożarach. Z kolei VII posiedzenie rady w dniu 19 maja 1873 zatwierdziło przeznaczenie dochodu z „przedstawienia deklamatorskiego” na zakup toporków i pasów z kalitami dla strażników ochotniczych. Dowodzi to istnienia stowarzyszenia od 1872 roku. Znikomy materiał archiwalny nie pozwala na dokładne prześledzenie początków pracy sanockich strażaków ochotników. W cytowanej wyżej kronice W Szczerbowskiemu pod datą 21 maja 1881 roku widnieje zapis: „Naczelnikiem ochotniczej straży pożarnej w Sanoku wybrany Wojciech Ślęczka który w dniu 13 sierpnia z godności tej zrezygnował, bo wyjechał z Sanoka”. Z kolei informacja z dnia 26 maja 1884 roku mówi: „Poświęcenie sztandaru ochotniczej straży pożarnej w Sanoku”.

Dodać należy, że strażakiem mógł zostać tylko człowiek o nieposzlakowanej opinii. Śledząc losy sanockiej straży przekonamy się, że w jej szeregach znaleźli miejsce ludzie piastujący w mieście ważne stanowiska, na czele z kolejnymi burmistrzami. Członkowie organizacji i stowarzyszeń w tym Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”, wielcy społecznicy.

Powstające kolejno w Galicji straże ochotnicze cechowały się dowolnością w swoim działaniu. Stąd pojawiła się potrzeba jego ujednoczenia pod względem organizacyjnym. W dniach 31 października - 1 listopada 1875 roku odbył się we Lwowie I Krajowy Zjazd Ochotniczych Straży Ogniowych podczas którego założono Krajowy Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim. Podzielony później na związki okręgowe.

W 1832 roku Walenty Lipiński i Mateusz Beksiński założyli w Sanoku rzemieślniczy warsztat kowalско kotlarski, załazek późniejszego „Autosanu”. W latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XIX w. syn Walentego, Kazimierz Lipiński wprowadził w warsztacie innowacje. Przeprowadził rozbudowę, dzięki czemu warsztat stał się znaczącą wytwórnią, której nadano nazwę „Fabryka Wagonów i Maszyn w Sanoku - Kazimierz Lipiński”. W 1894 r. K. Lipiński założył spółkę pod nazwą „Pierwsze Galicyjskie Towarzystwo Akcyjne Budowy Wagonów i Maszyn – Kazimierz Lipiński”. Przedsiębiorca rozumiał doskonale, że przemysł niesie ze sobą również zagrożenie pożarowe. Świadomość ta sprawiła, że w 1897 roku złożył w fabryce ochotniczą straż pożarną. Tymczasem w Księdze uchwał Rady miejskiej znajdujemy zapis dotyczący posiedzenia z 5 września 1881 roku brzmiący „Rada zatwierdza p. Leopolda Biegę na naczelnika straży ochotniczej. /:jednomyślnie:/”

W 1899 roku Sanok mógł się pochwalić działalnością trzech straży: ochotnicza straż pożarna miejska liczyła 29 osób, ochotnicza straż pożarna fabryczna 45 osób, miejska zawodowa straż pożarna 10 osób. W ówczesnym powiecie sanockim działało 14 straży pożarnych zrzeszających 235 członków, głównie w miasteczkach: Bukowsku, Jaćmierzu, Jaśliskach, Mrzygłodzie, Nowotańcu, Rymanowie, Tyrawie Wołoskiej i Zarszynie. W Zagórzcu straż założono przy kolei. W gminach wiejskich straż działała w Besku i Klimkówce. Ówczesnie Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych przeprowadził reorganizację Związków okręgowych, wydał też nowy regulamin zapewniający środki na płynną pracę Związków. Prężna działalność sanockiej straży sprawiła, że właśnie Sanok stał się siedzibą Rady Zawiadawczej Związku Okręgowego nr V., który swoim zasięgiem obejmował teren od Baligrodu, Lutowisk, Ustrzyk Dolnych po Jasło, Fryszak, Żmigród. Funkcję naczelnika Rady Zawiadawczej pełnił Leopold Biega z Sanoka, zastępcy

Mikołaj Krzywowiąza z Leska , sekretarza Franciszek Kuszczak z Sanoka, członkami byli Bronisław Liberski z Brzozowa i Jan Sołtykiewicz z Rymanowa. W 1904 roku zorganizowano w Sanoku XI Zjazd Krajowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych na którym dokonano wyboru naczelnika Związku. Zgromadzeni obdarzyli zaufaniem Alfreda Zagórskiego. Człowieka zasłużonego dla pożarnictwa, organizatora związku i inicjatora podziału na związki okręgowe, a także pomysłodawcę produkcji sikawek konnych w sanockiej fabryce. Do tej pory niewiele firm krajowych było zainteresowanych produkcją sprzętu strażackiego. Krakowskie Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie posiadało skład sikawek firmy J.A. Jauck z Lipska. W ramach buntu przed popieraniem przemysłu niemieckiego, zrezygnowano z importowanego sprzętu i postanowiono produkować wozy strażackie m.in. w Sanoku. Sikawki ogniowe w sanockiej fabryce budowano w trzech typach. 2 – kołowe, 4 – kołowe, nisko i wysoko budowane. Według danych pochodzących z Archiwum Państwowego, oddział w Sanoku w latach 1904 – 1915 sanocka Fabryka Wagonów wyprodukowała 677 sztuk sikawek ogniowych. Przygotowania do produkcji rozpoczęto zapewne wcześniej, być może produkowano też sikawki. W opracowaniu Antoniego Szczerbowskiemu wydanym w 1900 roku czytamy: „Starania Krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych uwieńczone zostały pomyślnym rezultatem, bo oto w fabryce wagonów i maszyn w Sanoku otwarto osobny dział budowy sikawek praktycznych i przez techniczną Komisję Związku za dobre uznanych”.

XI Zjazd Krajowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Sanoku 1904 roku. Zdjęcie ze zbiorów Muzeum Historyczne w Sanoku.

Sikawka z Posady Jaćmierskiej wykonana przez Sanocką Fabrykę Wagonów i Maszyn.

Strażacka służba to nie tylko walka z żywiołem, szkolenia i ćwiczenia, zdarzają się też okazje do świętowania. Tygodnik Ziemi Sanockiej nr 20 z dnia 11.09.1910 roku donosił: „Straż ochot. Pożarna w Sanoku obchodziła w przeszłą niedzielę uroczystość poświęcenia nowego sztandaru.” Z powodu ulewnego deszczu po mszy św. uroczystość odbyła się w Sali „Sokoła”. „Kumami” zostało kilkanaście znamienitych osób. Były odznaczenia i wbijanie gwoździ do drzewca oraz przemówienia i podziękowania, a także poczęstunek. Uroczystość zakończył głos strażackiej trąbki, który stał się sygnałem do wymarszu dla strażackiej braci.

Jedno z pierwszych zdjęć sanockiej straży ochotniczej wykonane w 1907 roku przy okazji uroczystości „Świętego Floriana”. Zdjęcie ze zbiorów Muzeum Historyczne w Sanoku.

Sanoccy strażacy około 1910 roku. Zdjęcie ze zbiorów Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku.

Rok 1913 przyniósł zmiany we władzach związku okręgowego. Naczelnikiem Rady został Franciszek Kuszczak z Sanoka, zastępcą Władysław Sygnarski z Posady Olchowskiej. Członkami Okręgowej Rady zostali: Wojciech Węgrzynowski z Brzozowa, Wilhelm Winnicki z Ustrzyk Dolnych, Zygmunt Jankiewicz z Leska, Grzegorz Łukasiewicz z Sanoka, Wawrzyniec Mermer z Beska.

W skład komisji rewizyjnej weszli: Wawrzyniec Kilarski z Brzozowa, Kazimierz Srokowski z Leska, Klemens Paszkiewicz z Sanoka.

Nie tylko pożary zakłócały życie miasta, również niespokojne wody Sanu dawały się we znaki mieszkańcom. Przeważnie były to podtopienia nie stwarzające wielkiego zagrożenia i dużych szkód. Zdarzało się jednak, że żywioł nie oszczędzał ludzkich siedlisk i dobytku, atakując szczególnie Posadę Olchowską. Strażacy zawsze ruszali na pomoc, często z narażeniem własnego życia. W związku z tym w ramach zakładowej straży pożarnej późniejszego Autosanu utworzono prężnie działającą sekcję wioślarską. Jedną z większych i gwałtownych powodzi odnotowano w 1908 rok, kiedy to pod wodą znalazły się całe Błonia i Posada Olchowska. Strażacy stanęli wówczas na wysokości zadania, ratowali ludzi i dobytek przy użyciu łodzi i zbijanych przez siebie tratw.

Ochotnicza Straż Pożarna Fabryki Wagonów i Maszyn w Sanoku 1905 rok. Zdjęcie ze zbiorów Muzeum Historyczne w Sanoku.

Ochotnicza Straż Pożarna Fabryki Wagonów i Maszyn w Sanoku 1907 rok. Zdjęcie ze zbiorów Muzeum Historyczne w Sanoku.

Sekcja wioślarska Ochotniczej Straży Pożarnej Fabryki Wagonów i Maszyn w Sanoku 1929 rok. Zdjęcie ze zbiorów Muzeum Pożarnictwa w Starej Wsi.

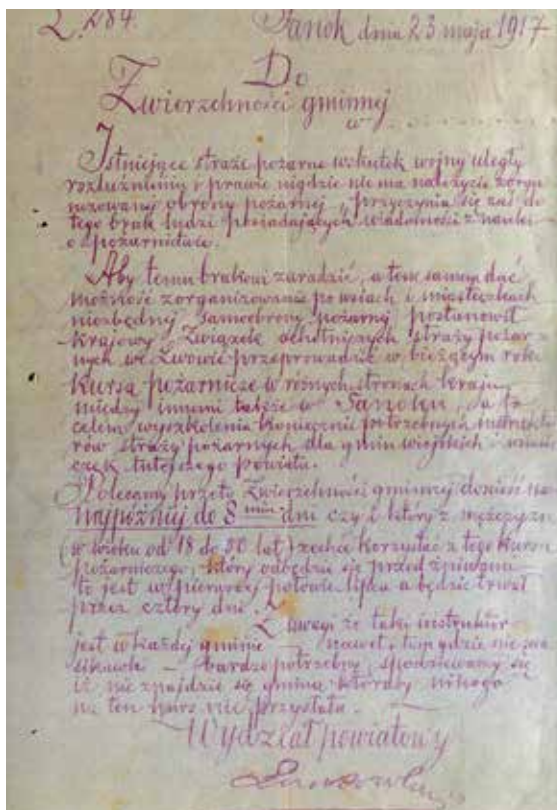

Strażacy z Ochotniczej Straży Pożarnej Fabryki Wagonów i Maszyn w Sanoku przy „Elemce” w 1930 rok. Zdjęcie ze zbiorów Muzeum Pożarnictwa w Starej Wsi.

Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych z rejonu sanockiego po jednej z akcji około 1910 roku.

Po I wojnie światowej, kiedy naród odetchnął po latach niewoli, podjęto próby scale-
 nia ruchu strażackiego w Polsce. Pod koniec 1918 roku na ziemiach polskich istniało około 1600
 Ochotniczych Straży Pożarnych. Różniły się między sobą stopniem wyszkolenia i wyposażenia
 oraz działały na podstawie różnego ustawodawstwa zaborczego. W dniach 8 – 9 września 1921
 roku zorganizowano w Warszawie I Ogólnopolski Zjazd Delegatów Straży Pożarnych, na któ-
 rym utworzono Główny Związek Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej. Wówczas Ochotnicza
 Straż Pożarna z Sanoka stała się częścią Związku Małopolskiego z siedzibą we Lwowie.

ODEZWA - wydana przez Wydział powiatowy.

W okresie międzywojennym wciąż działało w mieście tzw. pogotowie zawodowe opłacane przez magistrat. W budynku magistratu przy rynku mieściła się też siedziba pogotowia. Do obowiązków członków należało poza walką z żywiołem pobieranie opłat za światło, postój furmanek, opłat za kramy, targowisko itp.. Funkcję komendanta pogotowia pełnił Antoni Mindur, instruktorem zaś był Wojciech Paszkiewicz. Jednocześnie w Sanoku działała Podhalańska Ochotnicza Straż Pożarna i Ochotnicza Straż Pożarna w „Sanowagu”. Straż fabryczna dysponowała wówczas czterokołową sikawką ręczną, zwiadłem dwukołowym, drabinami i bosakami. Liczyła około 30 członków, którzy w każdą niedzielę organizowali zbiórki i ćwiczenia. Komendantem straży fabrycznej do 1929 roku był Miron Kuszczak, ważna postać w historii sanockiego pożarnictwa. Syn Franciszka Kuszczaka ur. w 1889 roku, człowiek oddany służbie pożarniczej, instruktor pożarnictwa, członek korpusu inspekcyjnego, a następnie technicznego Związku OSP. Człowiek wymagający nie tylko od podwładnych, ale przede wszystkim od siebie. W 1929 roku został naczelnikiem Ochotniczej Straży Pożarnej miasta Sanoka. Stanowisko naczelnika Ochotniczej Straży Pożarnej działającej w fabryce objął wówczas Jan Weidl, funkcję prezesa pełnił Wiktor Radwan – Paszkiewicz, a sekretarza Julian Serednicki.

Ochotnicza Straż Pożarna z Sanoka i „Sanowagu” po wspólnych ćwiczeniach w 1928 roku. Zdjęcie ze zbiorów Muzeum Pożarnictwa w Starej Wsi.

Na przestrzeni czasu każda z trzech działających w Sanoku straży zmieniała się. Nabywano sprzęt pożarniczy, dbano o dobrą formę strażaków, przeprowadzano ćwiczenia, często wspólne dla wszystkich sanockich jednostek. Dbano o dobre wykształcenie, organizowano kursy pożarnicze podnoszące kwalifikacje. Zmiany, choć niewielkie obejmowały też nazwę. Na odbitce pieczęci strażackiej z 1927 roku widnieje stylizowany herb Sanoka, toporki oraz napis Ochotnicza Straż Ogniowa Kr. W. M Sanoka”. Niewiele później, formacja nazywa się już „Podhalańska Ochotnicza Straż Pożarna Miasta Sanoka”

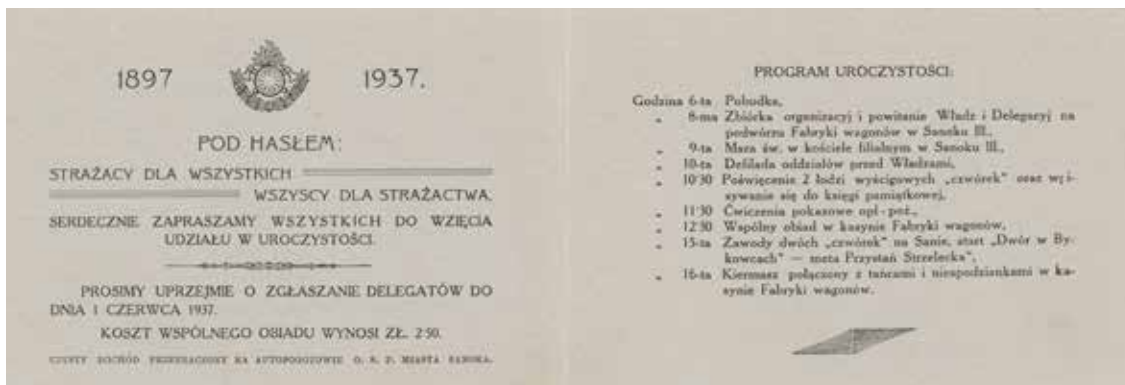
W dniu 4 września 1932 roku zorganizowano jubileusz 60 - lecia istnienia Podhalańskiej Ochotniczej Straży Pożarnej Miasta Sanoka. Było to wielkie wydarzenie nie tylko dla strażaków, ale dla całego miasta. Powołano komitet honorowy, zaproszono około 1700 osób. Uroczystość rozpoczęto mszą św., odbyła się defilada i pokazy pożarnicze. Zasłużeni strażacy otrzymali odznaczenia, poświęcono „sikawkę motorową”. Na zakończenie zorganizowano zabawę taneczną w sali

„Sokoła”. Z okazji jubileuszu wykonano pamiątkową płaskorzeźbioną tarczę, na której znalazł się napis „Podhalańska Ochotnicza Straż Pożarna w Sanoku 1872-1932”, a także herb Sanoka, słowiańskie symbole ognia i hełmy z toporkami, swoiste zamknięcie tarczy tworzą węże z prądownicami. W dniu obchodów tarcza została wystawiona w magistracie, by goście mogli wbijać w nią pamiątkowe gwoździe. Do tarczy wbito 768 znaków. Wśród nich znaki towarzystw, organizacji i przedsiębiorstw, straży i osób pełniących ważne funkcje, wybitnych profesorów, inżynierów, lekarzy, oficerów, senatorów. Znalazły się tam m.in. znaki: Wojciech hr. Gołuchowski ówczesny prezydent Związku Straży Pożarnych we Lwowie, Szymon Jaroszewski inspektor naczelny, Stanisław Błaszczyk inspektor okręgu lwowskiego dr Roźniecki, wojewoda lwowski, hr. J. Potocki, hr. Krasicki, Główny Związek Straży Pożarnych w Warszawie, Akademia Umiejętności w Krakowie, Fabryka Wagonów w Sanoku, Fabryka Gumy w Sanoku, Korpus Oficerów 2 PSP, Korpus Podoficerów 2 PSP, Tow. Sokół w Sanoku, Tow. Grabownica, Tow. Talmud Thora. Znaki jednostek Podhalańskich Straży Pożarnych: Bażanówka, Besko I, Besko III, Bukowsko, Bzianka, Dąbrówka Ruska, Długie, Głębokie, Jaćmierz, Jurowce, Klimkówka Ladzin, Międzybrodzie, Niebieszczany, Nowotaniec, Olchowce, Pakoszówka, Pisarowce, Posada Dolna, Posada Górna, Posada Jaćmierz, Posada Zarszyn, Rymanów, Srogów Dolny, Sanocka Fabryka, Tyrawa Solna, Tyrawa Wołoska, Wola Sękowa, Wróblík Szlachacki, Zagórz, Zarszyn. Są znaki Ochotniczych Straży Pożarnych PKP z Zgórza, Stanisławowa, Lwowa. Są też znaki sanoczan, których nazwiska wpisały się złotymi zgłoskami na kartach historii. Dziś wystarczy spojrzeć na tarczę, by zrozumieć jak wielką rangę miała uroczystość.

Zaproszenie na uroczysty jubileusz z 1932 r.

W 1933 roku w ramach reorganizacji Główny Związek Straży Pożarnych RP przekształcono w Związek Straży Pożarnych RP skupiający 16 okręgów wojewódzkich w skład których wchodziły oddziały powiatowe. Były okrąg sanocki podzielono na trzy oddziały powiatowe: Sanok, Brzozów, Lesko. Prezesem Rady Oddziału w Sanoku był starosta powiatowy dr Bolesław Skwarczynski, prezesem Zarządu Antoni Szemelowski, wiceprezesem Zarządu Oddziału Wojciech Paszkiewicz, sekretarzem Jan Weidl, skarbnikiem W. Kubica, członkami: J. hr. Potocki, W. Kilar i J. Faliszewski, inspektorem powiatowym Miron Kuszczak.

Zaproszenie na uroczysty jubileusz z 1937 r.

Kursanci kursu I stopnia zorganizowanego w 1934 roku przez Oddział Powiatowy Związku Straży Pożarnych w Sanoku. Zdjęcie ze zbiorów Muzeum Pożarnictwa w Starej Wsi.

W dniu 9 września 1939 roku Sanok został zajęty przez wojska niemieckie. Pogotowie Zawodowej Straży Pożarnej otrzymało rozkaz ewakuacji sprzętu na wschód. Strażacy udali się w kierunku Tarnopola, tam jednak sprzęt został zarekwirowany przez władze radzieckie, a uczestnicy ekspedycji powrócili do Sanoka. Okupacja nie przerwała działalności straży. Zarówno pogotowie zawodowe i Ochotnicza Straż Pożarna trwały na posterunku, chociaż z powodu mobilizacji w okrojonym składzie. Członkowie straży w każdy czwartek organizowali zbiorki oraz ćwiczenia sprawnościowe nad Sanem. Siedziba jednostki mieściła się w budynku magistratu. Strażacy dysponowali samochodem ciężarowym z platformą, na której przymocowano motopompę, węże łączniki i ławki dla strażaków. Ochotnicza Straż Pożarna w fabryce także kontynuowała pracę. Sanoccy strażacy zapisali swoją postawą piękną kartę w dziejach miasta i straży. Podjęli bowiem współpracę z ruchem oporu, strażę zapewniały schronienie przed wywózką na roboty do Niemiec. Strażacy z „Sanowagu” (Autosan) należący do obwodu „San” AK wykradali z remontowanych w fabryce czołgów niemieckich karabiny maszynowe, pistolety i amunicję. Działalność konspiracyjna wzbudziła podejrzenia u okupanta, co doprowadziło do aresztowań wielu działaczy strażackich. W 1941 roku komendant Ochotniczej Straży Pożarnej Miron Kuszczak został

wywieziony do obozu zagłady w Oświęcimiu i tam zamordowany. Obowiązki po nim przejął Feliks Nurowski. W Oświęcimiu także zginął Władysław Solski. Życie udało się ocalić m.in. Emilowi Fikusowi, Józefowi Gadomskiemu, Julianowi Serebnickiemu.

Rok 1941 przyniósł zmiany w „Sanowagu” Autosanie. Ochotnicza Straż Pożarna została przekształcona w fabryczną zawodową straż pożarną, a strażacy przestali być pracownikami wydziałów fabrycznych. Pełnili natomiast dyżury: 2 godziny obchodu po wydziałach fabrycznych, 2 godziny czuwania na wartowni, 2 godziny odpoczynku w sypialni. Dzięki temu pracownicy straży posiadali przepustki upoważniające do poruszania się nocą po mieście i do wejścia na teren fabryki. To z kolei ułatwiało działalność konspiracyjną. Na wyposażeniu straży pojawiła się pierwsza motopompa na wózku kołowym. Pod koniec lipca 1944 roku Niemcy zniszczyli fabrykę, z której ocalała tylko elektrownia z generatorem prądu prądowym.

Po wyzwoleniu straż sanockie wróciły do swojej działalności. Niezależnie od siebie działały Miejska Ochotnicza Straż Pożarna i Pogotowie Zawodowej Straży Pożarnej przy prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Sanoku. Pogotowie liczyło wówczas 13 funkcjonariuszy, a komendantem był Leopold Olearczyk, później Wojciech Biega i Władysław Folczyk. Działała również straż fabryczna, która w sierpniu 1944 roku nosiła nazwę „Przemysłowa Straż Pożarna Fabryki Wagonów w Sanoku”. Komendantem wciąż pozostawał Jan Weidl. Była to funkcja społeczna, a pełnił ją do 1949 roku, będąc jednocześnie kierownikiem magazynów. Od 1947 roku zastępcą komendanta również społecznym, był kierownik zaopatrzenia Franciszek Domagała, który w 1949 przejął obowiązki komendanta. W dniu 1 kwietnia 1950 roku powołano pierwszego etatowego komendanta straży przemysłowej. Został nim st. ogniomistrz poż. Józef Rogosz. Pierwsze powojenne lata wcale nie były spokojne. Łuny pożarów wzniesionych przez UPA zapadły głęboko w pamięć mieszkańcom tego zakątka Polski. Sanoccy strażacy niejednokrotnie ratowali zagrożonych ludzi. W Baligrodzie z pomocą wojska ratowali życie sześciu polskich rodzin. W Dolinie wybuchające w gaszonych budynkach granaty raniły strażaków.

W dniu 24 listopada 1946 roku w Sanoku odbyła się uroczystość poświęcenia taboru Miejskiej Zawodowej Straży Pożarnej. Organizacją imprezy zajął się powołany na tę okoliczność komitet, nad którym patronat przyjęły osoby świeckie i duchowne, ludzie piastujący ważne urzędy w mieście. Pod koniec lat 40. XX w. sanocka Zawodowa Straż Pożarna dysponowała samochodami przystosowanymi do potrzeb strażaków: Mercedesem i Gazem AA.

Zaproszenie na uroczysty jubileusz z 1946 r.

Przemysłowa Straż Pożarna Fabryki Wagonów w Sanoku w 1948 roku otrzymała na wyposażenie motopompę „zerówkę” oraz samochód pożarniczy Bedford. W tym samym roku zorganizowano w fabryce kurs podstawowy I stopnia dla szeregowców. Później szkolenia kontynuowano w Wojewódzkiej Szkole Pożarniczej w Jarosławiu, w Wojewódzkim Ośrodku Wyszczolenia Pożarniczego w Krakowie i w Nysie.

Sanocky strażacy w 1948 roku. Zdjęcie ze zbiorów Muzeum Pożarnictwa w Starej Wsi.

Przełom lat 40 i 50 XX wieku w sanockim pożarnictwie upływa pod znakiem wielkich zmian. Powołano w Sanoku Komendę Garnizonu Pożarnego, którego zadaniem było dysponowanie strażami działającymi na terenie miasta. Komendantem Garnizonu został Władysław Folczyk. Jednocześnie, przy Wydziale Powiatowym Rady Narodowej w Sanoku została powołana Powiatowa Komenda Straży Pożarnych z siedzibą w budynku rady. Zmiany organizacyjne, a przede wszystkim likwidacja w 1949 roku Związku Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej sprawiły prawdopodobnie, że przestała istnieć Miejska Ochotnicza Straż Pożarna. Ustawa z dnia 4 lutego 1950 r. wprowadziła ład systematyzujący formy strażackiej organizacji. Na jej mocy powołano Komendę Główną Straży Pożarnych, a także komendy wojewódzkie i powiatowe. Zlikwidowano pogotowie zawodowe i garnizon pożarny. Ich miejsce zajęła „nowa” zawodowa straż pożarna. Niezależnie od zachodzących zmian działała fabryczna Zawodowa Straż Pożarna.

Strażacy i uczestniczki kursu przeciwpożarowego w Liceum Ekonomicznym w Sanoku około 1950 roku. Zdjęcie ze zbiorów Muzeum Pożarnictwa w Starej Wsi.

Strażacy i Junacy SP po szkoleniu przeciwpożarowym na Rynku w Sanoku w 1952 roku. Zdjęcie ze zbiorów Muzeum Pożarnictwa w Starej Wsi.

W 1958 roku straż pożarna w Autosanie otrzymała na swoje potrzeby budynek przy transporcie samochodowym. Strażacy mieli do dyspozycji pomieszczenie biurowe, magazyn, świetlicę i garaż na samochód. W tym samym roku powołano sekcję straży pożarnej w Zakładzie Przyczep w Zasławiu, której pierwszym dowódcą został Stanisław Iwańczyk.

I zmiana Pogotowia Zawodowego sanockiej Straży Pożarnej po ćwiczeniach w Gimnazjum Żeńskim lata 50. XX wieku.

Sanok to miasto o dużych zasługach na polu przeciwpożarowym, w którym dość szybko dostrzeżono ważną rolę straży pożarnej. Straże zarówno zawodowe jak i ochotnicze działały bardzo prężnie, a ich członkowie z poświęceniem i heroizmem oddawali się strażackiej służbie. To też miasto z fabryką rozpoznawalną pod nazwą AUTOSAN, działającą od II połowy XIX w. (pod

wieloma nazwami) z bogatymi tradycjami pożarniczymi. Na początku XX wieku fabryka sanocka produkowała sikawki ogniowe, a po II wojnie światowej powrócono do tradycji. Pierwsze polskie powojenne samochody pożarnicze N 70 na podwoziu Bedford zjechały z taśmy ówczesnego Sanowagu. W 1951 wyprodukowano w Sanoku 152 samochody N 70. W kolejnym roku rozpoczęto produkcję samochodów N 71 na podwoziach Star A20 (GM-8). Równocześnie w latach 1952-1955 produkowano auta N72 (GA-16), autocysterny pożarnicze N75 (SBA), a także wózki P81 do przewożenia pomp. W okresie 1952-1958 wytwórnia sanocka wykonała 2014 samochodów pożarniczych i 2928 wózków P81.

Samochód Bedford wyprodukowany w „Sanowagu” w 1951 roku. Zdjęcie ze zbiorów Muzeum Pożarnictwa w Starej Wsi.

Samochód pożarniczy GM-8 Bedford wyprodukowany w Sanoku 1951 roku, obecnie w zbiorach Muzeum Pożarnictwa w Kotuniu.

Samochód Star wyprodukowany w sanockiej fabryce, obecnie znajduje się w Centralnym Muzeum Pożarnictwa w Mysłowicach.

Samochód Star wyprodukowany w sanockiej fabryce, obecnie znajduje się w Centralnym Muzeum Pożarnictwa w Mysłowicach.

Lata 60. XX w. były trudne zarówno dla Autosanu jak i strażaków. W oddziale produkcji przyczep w Zastawiu pożar strawił magazyn opon samochodowych i halę produkcyjną przyczep samochodowych. Jakiś czas później częściowo zawalił się strop hali produkcyjnej autobusów w Sanoku. W 1968 roku Strażacy przez trzy dni walczyli z powodzią szalejącą na terenie miasta.

W dniu 1 lipca 1974 roku staraniem dyrekcji Sanockich Zakładów Przemysłu Gumowego na strażackiej mapie miasta pojawiała się Zakładowa Straż Pożarna „Stomil”. Pierwszym komendantem został kpt poż. Mieczysław Długosz, a zastępcą komendanta st. ogn. poż. Stanisław Węgrzyn. Dowódcami sekcji byli Kazimierz Mazur, Lesław Przeworski, Eugeniusz Rysz. Obsada jednostki liczyła 21 osób, czyli trzy sekcje w tym dwóch pracowników komendy. W roku utworzenia jednostka otrzymała z Poznańskich Zakładów Opon Samochodowych samochód pożarniczy Bedford. Zakładowa Straż Pożarna „Stomil” powstała na bazie posterunku ochrony przeciwpożarowej, utworzonego 1 marca 1960 roku, oraz Ochotniczej Straży Pożarnej, powołanej do życia 24 kwietnia 1965 roku. Do zadań posterunku, którego kierownikiem był st. ogn. poż. Stanisław Węgrzyn, należał tylko nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych na terenie fabryki i szkolenie pracowników. Działania gaśnicze leżały w gestii OSP, której prezesem był Marian Gołda, a naczelnikiem st. ogn. poż. Stanisław Węgrzyn.

W 1987 roku sanocka Zawodowa Straż Pożarna zatrudniała 26 funkcjonariuszy i była zaliczana do kategorii C. Nieprzerwanie na 24 - godzinnych zmianach czuwała jedna sekcja, mająca do dyspozycji m.in: samochód GCBA 6/32 Jelcz, samochód GBA 2,5/16 Star, podnośnik hydrauliczny SH-18, samochód dowodzenia, samochód operacyjny, dostawczy, ciężarowy, motopompy oraz agregaty pianowy, oświetleniowy i oddymiający.

Komendant Zawodowej Straży Pożarnej pełnił jednocześnie funkcję komendanta początkowo powiatowego, a od 1975 roku po reformie administracyjnej państwa, rejonowego straży pożarnych. Kolejno komendantami byli: Feliks Nurowski, Bronisław Szewczyk, Władysław Folczyk, Leopold Olearczyk, Józef Lisowski, Ferdynand Filar, Stanisław Pająk, Adam Nęcza.

Do wiosny 1991 roku działały w Sanoku trzy zawodowe straże pożarne usytuowane w promieniu 1 km.: Zawodowa Straż Pożarna posiadająca swoją siedzibę przy ulicy Waryńskiego 9, Zakładowa Straż Pożarna sanockiej Fabryki Autobusów z siedzibą przy ul. Stróżowskiej i oddziałem w Zasławiu, a także Zakładowa Zawodowa Straż Pożarna SZP Gumowego Stomil.

Przemiany zachodzące w kraju nie ominęły sektora przemysłowego. W rezultacie zredukowano ilość etatów w strażach zakładowych, bądź kierowano strażaków do innych zajęć nie związanych z ochroną przeciwpożarową. Na taki stan rzeczy zareagowała komisja ochrony porządku i bezpieczeństwa Rady Miasta w Sanoku na czele z Eugeniuszem Barną. Komisja zwróciła się do Wojewody Krośnieńskiego, Komendanta Wojewódzkiego Straży Pożarnych oraz dyrektorów Stomilu i Autosanu z propozycją połączenia sanockich straży. Zaproponowała jednocześnie, by siedzibą była strażnica SZP Gumowego Stomil. Inicjatywa spotkała się przychylnością, a co za tym idzie w dniu 1 kwietnia 1991r. powołano do życia Zawodową Straż Pożarną z siedzibą w wykupionej od Stomilu strażnicy. Niestety nie wszyscy strażacy znaleźli miejsce w szeregach nowo utworzonej jednostki, która po połączeniu liczyła 76 etatów. Komendantem Zawodowej Straży Pożarnej w Sanoku został ppłk. poż. Mieczysław Błasik.

Na mocy ustaw o ochronie przeciwpożarowej i o Państwowej Straży Pożarnej uchwalonych przez sejm 24 sierpnia 1991 roku powołano Państwową Straż Pożarną. W konsekwencji w dniu 1 lipca 1992 roku Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej nadał statut Komendzie Rejonowej Państwowej Straży Pożarnej w Sanoku i powołał jednocześnie Jednostkę Ratowniczo-Gaśniczą PSP, której pierwszym dowódcą został ppłk. poż. Mieczysław Błasik.

Jeszcze o pamiątkach - niemych świadkach historii słów kilka...

Nie można mówić o dziejach formacji mundurowej pomijając zupełnie kwestię umundurowania. W momencie powstawania straży kraj znajdował się pod zaborami. Trudno było więc o wspólne dla całej Polski stanowisko dotyczące ubioru. W samej Galicji z racji małego jeszcze okręgu, a dodatkowo zróżnicowanego organizmu strażackiego panowała dowolność. Teoretycznie po utworzeniu Krajowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim zajmowano się kwestią ujednoczenia umundurowania. Skutek był raczej mizerny. A. Szczerbowski pisze o Zjeździe z 1891 "...Jeszcze na V Krajowym Zjeździe strażackim mieszkańcy miasta Przemyśla przypatrywali się ze złośliwym uśmiechem strażakom, na Zjazd przybyłym, a przybranym w fantastyczne mundury, które jakkolwiek urozmaicały ich widok, nie mogły widza przekonać o tem, że n. p. kity z końskich ogonów na hełmach, szcych złoty, szerokie lampasy i inne tym podobne świecidełka są niezbędne do gaszenia pożarów. Dziwną i śmieszną wydała się niejednorodność co do oznak starszeństwa i uzbrojenia ochotniczych straży pożarnych". Dodatkowo sprawę komplikował fakt, że około jedna trzecia straży nie należała do związku, a działała na podstawie własnych statutów. W styczniu 1902 roku uchwalono we Lwowie Regulamin umundurowania, uzbrojenia i oznak starszeństwa dla związkowych straży pożarnych. Wówczas na hełmach, czapkach i marynarkach strażaków pojawia się sokół. Symbol zbliżony do orła, którego wtedy niestety nie można było użyć, są także litery SO czyli Straż Ogniowa (dla zaborcy Śląsk Austriacki). Hełmy różniły się ze względu na przeznaczenie i ze względu na hierarchię. Wystarczy jednak spojrzeć na strażackie fotografie z początku XX wieku, żeby się przekonać, że nie zawsze umundurowanie było jednolite. Na zdjęciu sanockiej Ochotniczej Straży Pożarnej z pierwszej dekady XX wieku bez trudu można dostrzec różnorodność jeśli chodzi o nakrycia głowy i raczej nie jest to kwestia starszeństwa. Widzimy m.in. druhowów dumnie prezentujących się w hełmach z herbem Sanoka. Wykonał je Aleksander Piech, sanocki brązownik, działacz społeczny, filantrop, czynny członek OSP. Na chwilę obecną z całą pewnością wiadomo o dwóch zachowanych egzemplarzach. Obydwa znajdują się sanockich muzeach. Jeden w Muzeum Historycznym, drugi w Muzeum Budownictwa Ludowego. Podobno jeszcze jeden jest w posiadaniu osoby prywatnej.

Hełm z herbem Sanoka z Pracowni Aleksandra Piecha ze zbiorów Muzeum Historycznego w Sanoku.

W 1979 roku Straż Pożarna nawiązała współpracę z Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku. Wówczas wytypowano do przeniesienia na teren muzeum remizę z Lipinek. Strażacy włączyli się w prace, czyścili drewno i porządkowali budynek. Na urządzonej w remizie ekspozycji

m. in znalazła miejsce wspomniana już tarcza pamiątkowa z jubileuszu 60 - lecia Podhalańskiej Straży Pożarnej oraz sztandar z drzewcem. Obecnie sztandar znajduje się w Centralnym Muzeum Pożarnictwa w Mysłowicach. Płaskorzeźba natomiast zdobi czołową ścianę gabinetu komendanta powiatowego PSP w Sanoku świadcząc dumnie o długiej i pięknej historii sanockiej straży. Nazwiska, nazwy jednostek i organizacji wygrawerowane na pamiątkowych gwoździach nie pozwolą zapomnieć o ludziach oddanych pożarnictwu, ziemi sanockiej i jej mieszkańcom.

Pamiątkowa płaskorzeźba z 1932 r.

Sztandar Podhalańskiej Ochotniczej Straży Pożarnej z Sanoka z 1932 roku. Obecnie w zbiorach Centralnego Muzeum Pożarnictwa w Mysłowicach.

W zbiorach Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku znajduje się odrestaurowana w 2021 roku sikawka konna firmy „G.A. Jauck” z Lipska. Nie wiadomo, kiedy i w jaki sposób trafiła do muzeum. Lata, które przestała w magazynie trzeba liczyć w dekadach. Stan wozu pozostawiał wiele do życzenia, jedno z kół zachowało się w formie szczątkowej, skrzynia wodna, jak i pozostałe elementy, pokryte były rdzą. Uszkodzenia pozwalały przypuszczać, że sikawka uległa wypadkowi. Dziś nikt nie jest w stanie odpowiedzieć na pytanie, czy destrukcja to następstwo nieostrożnego użytkowania, gdy sikawka nie wyjeżdżała już do akcji, czy przeciwnie? Niewykluczone, że uległa wypadkowi pędząc na pomoc, wzywana głosem strażackiej trąbki. Pewne jest jednak to, że wóz należał do sanockiej straży. Emblemat umieszczony na skrzyni wodnej niezbitcie dowodzi, że sikawka była pojazdem sanockim. Widnieje na nim napis „Sanok 1882”. Po przeciwległej stronie skrzyni umieszczono napis „G.A.Jauck Leipzig Patent N° 4764”. Chciałoby się wierzyć, że wóz zakupiono z okazji 10. rocznicy istnienia zawodowej straży w Sanoku, ale to tylko spekulacje.

Sikawka konna wyprodukowana w Lipsku ze zbiorów Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku.

Emblemat na skrzyni wodnej sanockiej sikawki.

Mroki historii kryją w sobie wiele tajemnic, czekających jeszcze na wyjaśnienie. Trzeba mieć nadzieję, że czas, chociaż z każdym dniem oddala nas od przeszłości, okaże się jednak łaskawy i pozwoli odkryć, przynajmniej niektóre karty strażackich losów w Grodzie Grzegorza.

2. Kierownictwo Sanockich Straży Pożarnych

2.1. Komendanci Straży Pożarnej

Cyryl Ładyżyński – Burmistrz Sanoka (1872-1895). W okresie sprawowania funkcji burmistrza powołana zostaje w dniu 13 maja 1872 r. na posiedzeniu rady miejskiej zawodowa straż pożarna, licząca 10 osób podporządkowana burmistrzowi. Był również inicjatorem powołania ochotniczej straży pożarnej na terenie miasta, czego dowodem jest przyjęcie w 1873 r. statutu dla stowarzyszenia Ochotniczej Straży Ogniowej Wolnego Miasta Sanoka.

Feliks Giela – Burmistrz Sanoka, Prezes Ochotniczej Straży Ogniowej w Sanoku (1905-1914).

Miron Kuszczak - Naczelnik Podhalańskiej Ochotniczej Straży Pożarnej w Sanoku w latach 1929-1941. Wywieziony w 1941 r. do obozu zagłady w Oświęcimiu i tam stracony.

Antoni Mindur - Komendant Pogotowia Miejskiej Zawodowej Straży Pożarnej w latach 30-tych przed II wojną światową.

mjr. poż. Feliks Nurkowski – Naczelnik Ochotniczej Straży Pożarnej od 1941 r. Był również pierwszym powojennym komendantem Pogotowia Miejskiej Zawodowej Straży Pożarnej w Sannoku. Funkcję tę pełnił do 1948 r.

ppor. poż. Bronisław Szewczyk – Komendant Powiatowy Straży Pożarnych w latach 1949-1953.

st. asp. poż. Władysław Folczyk - Komendant Powiatowy Straży Pożarnych w latach 1953-1959.

ppłk. poż. Leopold Olearczyk - Komendant Powiatowy Straży Pożarnych w latach 1959- 1975.

mjr poż. Józef Lisowski – Komendant Rejonowy Straży Pożarnych w latach 1976-1983.

kpt. poż. inż. Ferdynand Filar – Komendant Rejonowy Straży Pożarnych w latach 1983-1988.

ppłk. poż. inż. Stanisław Pająk – Komendant Rejonowy Straży Pożarnych w latach 1988-1989.

mł. bryg. Adam Nędza - służbę rozpoczął w 1966 r. jako słuchacz w Szkole Oficerów Pożarnictwa w Warszawie. Po ukończeniu szkoły rozpoczął w 1971 r. służbę w Komendzie Powiatowej Straży Pożarnych w Lubaczowie., którą pełnił do końca października 1973 r. W listopadzie 1973 r. rozpoczął służbę w Zakładowej Zawodowej Straży Pożarnej Sanockiej Fabryki Autobusów. Od września 1989 r. do grudnia 1998 r. zajmował stanowisko Komendanta Rejonowego Państwowej Straży Pożarnej. Funkcję tę pełnił do chwili przejścia na emeryturę. Przez wiele lat pełnił funkcję Prezesa Związku Emerytów i Rencistów Pożarnictwa RP koła przy KP PSP w Sanoku. Odznaczony został: Brązowym Medalem za zasługi dla obronności kraju, Złotym Znakiem Związku OSP RP, Złotym Medalem za zasługi dla pożarnictwa.

bryg. mgr inż. Jan Marcinkowski – ur. 01.03.1959 r. w Grabówce. Służbę w ochronie przeciwpożarowej rozpoczął w Szkole Chorążych Pożarnictwa, którą ukończył w 1982 r. W 1995 r. ukończył Szkołę Główną Służby Pożarniczej, natomiast w 2008 r. ukończył studia podyplomowe w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie. Z jego inicjatywy rozpoczęto starania oraz pozyskano teren pod budynek i podjęto decyzję o budowie nowej siedziby Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Sanoku na terenie dzielnicy Sanok-Dąbrówka.

W trakcie służby zajmował stanowiska: dowódcy plutonu (Zakładowa Zawodowa Straż Pożarna „Stomil”), dowódca zmiany, oficer do spraw liniowych, z-ca Komendanta Rejonowego. W latach 1998-2002 Komendant Powiatowy PSP w Sanoku. Od 2013 r. pełni funkcję Prezesa Związku Emerytów i Rencistów Pożarnictwa RP Koła przy KP PSP w Sanoku.

st. kpt. mgr inż. Kazimierz Pietrkiewicz – Służbę na rzecz ochrony przeciwpożarowej rozpoczął w dniu 1 września 1982 r. jako kadet Szkoły Chorążych Pożarnictwa w Krakowie. Po ukończeniu szkoły w dniu 01.09.1984 r. w stopniu młodszego chorążego rozpoczął pracę w Komendzie Rejonowej Straży Pożarnej w Sanoku. Całe swoje życie zawodowe związał z tą jednostką pracując kolejno na stanowiskach: inspektor ds. transportu, szef zmiany, dyżurnego operacyjny rejonowego stanowiska kierowania. W roku 1992 rozpoczął kształcenie w Szkole Głównej Służby Pożarniczej w Warszawie. Po ukończeniu studiów dnia 4 maja 1996 r. otrzymał promocję na stopień młodszego kapitana. Po uzyskaniu stopnia oficerskiego został mianowany na stanowisko oficera ds. prewencji a następnie na specjalistę ds. operacyjnych pełniąc tą funkcję do 2002 r. W roku

2001 ukończył w Akademii Rolniczej w Lublinie na wydziale Techniki Rolniczej studia wyższe magisterskie. W dniu 10 sierpnia 2002 roku Podkarpacki Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie powierzył mu pełnienie obowiązków Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Sanoku, a z dniem 10 grudnia 2002 r. powołał go na stanowisko Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Sanoku. Funkcję tą pełnił do dnia 02.11.2005 r. przechodząc na zaopatrzenie emerytalne.

W marcu 2003 roku rozpoczął prace związane z budową nowej siedziby Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Sanoku przy ul. Wincentego Witosa. Prace związane z budową budynku oraz placów parkingowych zakończone zostały w czerwcu 2004 r.

Odznaczony m.in. Brązowym Krzyżem Zasługi, Brązową Odznaką Zasłużony dla Ochrony Przeciwpożarowej.

st. bryg. mgr inż. Krzysztof Dżugan – Komendant Powiatowy PSP w latach 2006-2018.

Służbę w ochronie przeciwpożarowej rozpoczął 25 sierpnia 1988 r. jako kadet Szkoły Chorążych Pożarnictwa w Krakowie. W 1990 r. uzyskał tytuł technika pożarnictwa i stopień młodszego chorążego. Służbę stałą rozpoczął w Komendzie Rejonowej Straży Pożarnej w Sanoku. W trakcie pracy podnosił swoje kwalifikacje zawodowe w 1990 r. rozpoczął studia w Szkole Głównej Służby Pożarniczej w Warszawie, które ukończył w 1994 r. uzyskując stopień młodszego kapitana i tytuł inżyniera pożarnictwa w zakresie specjalność taktyczno-dowódcza. W roku 1996 rozpoczął dwuletnie studia magisterskie w SGSP w Warszawie, które ukończył w 1998 r. uzysku-

jący tytuł magistra inżyniera pożarnictwa w zakresie ochrony przeciwpożarowej. W roku 2008 ukończył dwusemestralne Podyplomowe Studia Menedżerskie dla Służb Mundurowych. Doświadczenie zawodowe zdobył pełniąc służbę na różnych stanowiskach służbowych tj. dowódcy sekcji, specjalista ratownik, dowódca zmiany, oficer do spraw planowania operacyjnego, dowódcy Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej, Zastępcy Komendanta Powiatowego PSP. Od dnia 3 stycznia 2006 r. został powołany na stanowisko Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Sanoku. Funkcję tą pełnił do chwili przejścia na zaopatrzenie emerytalne tj. z dniem 31 stycznia 2018 r. Przez okres swojej służby został odznaczony: Brązowym Krzyżem Zasługi, Medalem Srebrnym za Długoletnia Służbę, Brązowym Medalem za Zasługi dla Obronności Kraju, Brązową i Srebrną Odznaką Zasłużony dla Ochrony Przeciwpożarowej, Srebrną Odznaką za Zasługi w Pracy Penitencjarnej, Brązowym, Srebrnym i Złotym Medalem za Zasługi dla Pożarnictwa, Odznaką Pamiątkową Bieszczadzkiego Oddziału Straży Granicznej.

bryg. mgr inż. Grzegorz Oleniacz – Służbę w ochronie przeciwpożarowej rozpoczął w 1999 r. jako słuchacz podchorąży w Szkole Głównej Służby Pożarniczej w Warszawie. Po ukończeniu szkoły oficerskiej rozpoczął w 2003 r. służbę stałą w Komendzie Wojewódzkiej PSP w Rzeszowie, następnie delegowany i przeniesiony do jej dalszego pełnienia w Komendzie Powiatowej PSP w Sanoku. W okresie trwającej służby zajmował stanowiska młodszego inspektora, inspektora, specjalisty, zastępcy naczelnika w wydziale organizacyjno-kwatermistrzowskim oraz od dnia 23 czerwca 2009 r. naczelnika wydziału operacyjno-rozpoznawczego. Przez okres blisko 10 lat pełnił nieetatowo funkcję oficera prasowego sanockiej komendy. W 2005 r. ukończył studia magisterskie w Szkole Głównej Służby Pożarniczej w Warszawie. W 2007 r. został absolwentem stu-

diów podyplomowych wydziału strategiczno-obronnego Akademii Obrony Narodowej na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe.

Od dnia 1 lipca 2017 r. Podkarpacki Komendant Wojewódzki PSP powierzył mu pełnienie obowiązków na stanowisku Zastępcy Komendanta Powiatowego PSP w Sanoku, a następnie od dnia 1 stycznia 2018 r. został powołany na ww. stanowisko.

Od dnia 20 marca 2018 r. został powołany na stanowisko Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Sanoku.

Odznaczony m.in. Srebrnym Medalem za Długoletnia Służbę, Srebrną Odznaką za Zasługi dla Ochrony Przeciwpożarowej, Złotym Medalem za Zasługi dla Pożarnictwa.

2.2 Zastępcy Komendantów Powiatowych Państwowej Straży Pożarnej od 1999 r.

Z chwilą wprowadzenia reformy administracyjnej w kraju oraz powstaniem 1 stycznia 1999 r. nowych powiatów pierwszym zastępcą Komendanta Powiatowego PSP w Sanoku został kpt. Krzysztof Dżugan, późniejszy Komendant Powiatowy PSP w Sanoku.

Od dnia 1 lipca 2017 r. bryg. Grzegorz Oleniacz – późniejszy Komendant Powiatowy PSP w Sanoku

*Od dnia 10.02.2004 r.
bryg. Krzysztof Abram.*

*Od dnia 21.08.2006 r.
st. bryg. Lesław Penar.*

*Od dnia 4 lipca 2018 r.
mł. bryg. Florian Semenowicz,
który nadal pełni tę funkcję.*

2.3 Komendanci Zakładowej Straży Pożarnej Autosan

W 1897 r. powołane zostało na terenie zakładu Budowy Wagonów i Maszyn w Sanoku (dzisiejszy Autosan) Stowarzyszenie Przemysłowej Straży Pożarnej. Jej założycielem był jeden z głównych udziałowców Kazimierz Lipiński. Powołana formacja liczyła wówczas 45 strażaków. Pierwszym naczelnikiem jednostki został Władysław Sygnarski, następnie Miron Kuszczak (do roku 1929). Istotną rolę w rozwoju straży pożarnej „Sanowagu” wnieśli Wiktor Radwan-Paszkiwicz, który pełnił funkcje prezesa w latach 1929-1939 oraz Julian Serednicki sekretarz w latach 1932 – 1941. Z chwilą zakończenia II wojny światowej społecznym komendantem straży zakładowej został w latach 1949-1950 Franciszek Domagała. W 1950 r. funkcje komendanta powierzono st. ogn. poż. Józefowi Rogoszowi, którą pełnił do 1961 r.

ppłk. poż. Mieczysław Błasiak Błasiak- funkcję Komendanta pełnił od września 1961 r. do dnia 31 marca 1991 r. 1 kwietnia 1991 r. z chwilą połączenia trzech działających na terenie Sanoka straży pożarnych pełnił funkcję komendanta połączonej Zawodowej Straży Pożarnej. Od momentu powołania Państwowej Straży Pożarnej został pierwszym Dowódcą Jednostki Ratowniczo Gaśniczej w Sanoku.

2.4 Komendanci Zakładowej Straży Pożarnej Stomil

Rozwój przemysłu gumowego na terenie zakładu w Sanoku wymusił również potrzebę zorganizowania służby ratowniczej mającej wpływ na bezpieczeństwo pożarowe w zakładzie. 1 marca 1960 r. został powołany przy SZP Gum w Sanoku posterunek przeciwpożarowy w 4 osobowym składzie wyposażony w wózek gaśniczy i motopompę. Na jego bazie powołano do życia w 1965 r. jednostkę OSP, której zakupiono samochód pożarniczy marki Bedford. Przez kolejne lata jednostka była sukcesywnie doposażana w niezbędny sprzęt pożarniczy. Zakupy i doposażenia robiono z myślą powołania zawodowej zakładowej straży pożarnej, którą ostatecznie powołano do życia z dniem 15 listopada 1974 r. na podstawie decyzji Komendanta Głównego Straży Pożarnych.

Wręczenie oznaczenia bryg. Długoszowi na terenie sanockiej komendy wręcali. st. bryg. Krzysztof Dżugan, Marian Kunc.

bryg. Mieczysław Długosz - pierwszy komendant nowo powołanej jednostki. Został zwolniony ze służby w 1982 r. po wcześniejszym internowaniu przez ówczesne władze za swoją działalność i postawę w trakcie ogłoszonego stanu wojennego w Polsce. Do służby powrócił po powrocie do kraju 1 listopada 1998 r. W roku następnym w stopniu brygadiera odszedł na emeryturę.

W 1983 r. obowiązki komendanta jednostki przejął st. chor. poż. Tadeusz Kędra, który funkcję tę pełnił do czasu połączenia działających w Sanoku zawodowych straży pożarnych. Zakładowa Zawodowa Straż Pożarna w Stomilu podobnie jak i Zakładowa Zawodowa Straż Pożarna w Autosanie funkcjonowały do dnia 31 marca 1991 r. Od dnia 1 kwietnia 1991 r. nastąpiło połączenie dwóch ww. jednostek oraz Komendy Rejonowej Straży Pożarnej. W wyniku połączenia powstała jedna zawodowa straż pożarna na terenie Sanoka. Siedzibą połączonej formacji zostały obiekty użytkowane przez Zakładową Straż Pożarną SZP Gum. w Sanoku przy ul. Przemyskiej. W tej lokalizacji Sanocka Straż Pożarna (Komenda Rejonowa oraz później Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej) funkcjonowała do września 2004 r. Od tego czasu nową siedzibą komendy został wybudowany obiekt zlokalizowany w Sanoku przy ul. Wincentego Witosa 60 na terenie dzielnicy Dąbrówka.

3. SPORT POŻARNICZY

3.1 Udział w zawodach sportowych strażaków KP PSP w Sanoku

8 grudnia 2011 r. – Stalowa Wola - I miejsce w XIII Mistrzostwach Województwa Podkarpackiego Strażaków Państwowej Straży Pożarnej w Piłce Siatkowej.

Skład: Franciszek Lasek, Marian Szuba, Adam Chachuła, Dawid Tesznar, Łukasz Gembalik, Jan Ambicki, Jakub Tarkowski, Grzegorz Różowicz, Marcin Piątek, Janusz Jaworski (kierownik drużyny).

20 kwietnia 2012 r. – Przeworsk – II miejsce w XIV Mistrzostwach Województwa Podkarpackiego Strażaków Państwowej Straży Pożarnej w Halowej Piłce Nożnej.

Skład: Dawid Tesznar, Jan Ambicki, Florian Semenowicz, Robert Wojciechowski, Bogusław Rolnik, Piotr Rysz, Michał Wierzganowski, Jakub Tarkowski, Rafał Furdak, Adam Chachuła, Krzysztof Zubik (kierownik drużyny).

Najlepszy bramkarz turnieju – Michał Wierzganowski KP PSP Sanok.

30 listopada 2016 r. – Tarnobrzeg- III miejsce w XVIII Mistrzostwach Województwa Podkarpackiego Strażaków Państwowej Straży Pożarnej w Piłce Siatkowej.

Skład: Franciszek Lasek, Marian Szuba, Adam Chachuła, Dawid Tesznar, Łukasz Gembalik, Jan Ambicki, Grzegorz Różowicz, Marcin Piątek, Marcin Abram, Piotr Reptak.

Najlepszy libero turnieju – Piotr Reptak KP PSP Sanok.

07 kwietnia 2017 r. - Stalowa Wola – I miejsce indywidualnie w V Mistrzostwach Województwa Podkarpackiego Strażaków Państwowej Straży Pożarnej w Pływaniu (50 m stylem klasycznym OPEN).

Marcin Piątek z czasem 0:38.74 sek.

01 sierpnia 2017 r. – Polańczyk – II miejsce drużynowo w XVI Mistrzostwach Województwa Podkarpackiego Strażaków Płetwonurków Państwowej Straży Pożarnej.

Skład: Marcin Piątek, Krzysztof Adamczyk, Paweł Giba.

27 kwietnia 2018 r. - Stalowa Wola – II miejsce indywidualnie w VI Mistrzostwach Województwa Podkarpackiego Strażaków Państwowej Straży Pożarnej w Pływaniu (50 m stylem klasycznym OPEN).

Marcin Piątek z czasem 0:37.82 sek

15 listopada 2018 r. – Tryńcza – III miejsce w XX Mistrzostwach Województwa Podkarpackiego Strażaków Państwowej Straży Pożarnej w Halowej Piłce Nożnej.

Skład: Dawid Tesznar, Jan Ambicki, Florian Semenowicz, Jakub Tarkowski, Igor Matkowski, Jan Szuba, Grzegorz Dziedzicki, Piotr Reptak, Krzysztof Kądziołka, Michał Starego, Marcin Abram (kierownik drużyny), Adam Rozum (trener drużyny).

27 listopada 2019 r. – Dębica – III miejsce w XXI Mistrzostwach Województwa Podkarpackiego Strażaków Państwowej Straży Pożarnej w Halowej Piłce Nożnej.

Skład: Dawid Tesznar, Jan Ambicki, Florian Semenowicz, Jakub Tarkowski, Igor Matkowski, Michał Starego, Grzegorz Dziedzicki, Piotr Reptak, Marcin Bulwan, Rafał Lorenc, Marcin Abram (kierownik drużyny), Adam Rozum (trener drużyny).

30 listopada 2019 r. – Szczytno - III miejsce drużynowo w XIV Mistrzostwach Polski Strażaków Państwowej Straży Pożarnej w Pływaniu.

W składzie reprezentacji województwa z sanockiej komendy znaleźli się: Marcin Piątek, Mateusz Kielar.

16 sierpnia 2021 r. – Polańczyk – III miejsce drużynowo w XIX Mistrzostwach Województwa Podkarpackiego Strażaków Płetwonurków Państwowej Straży Pożarnej.

Skład: Marcin Piątek, Mateusz Kielar, Jan Szuba.

3.2 Zawody sportowo-pożarnicze jednostek OSP

Na terenie powiatu sanockiego cyklicznie rozgrywane są zawody sportowo pożarnicze Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Co roku rozgrywane są zawody Gminne natomiast zawody powiatowe rozgrywane są co 2 lata. Zawody odbywają się w 3 kategoriach: męskiej, żeńskiej i młodzieżowe drużyny pożarnicze (MDP). Zwycięzcy zawodów powiatowych biorą następnie udział w mistrzostwach województwa.

Zarząd Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Sanoku wspólnie z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Sanoku organizuje rozgrywki sportowe dla dzieci i młodzieży szkolnej skupionej w Młodzieżowych Drużynach Pożarniczych działających przy Ochotniczych Strażach Pożarnych.

4. KRAJOWY SYSTEM RATOWNICZO – GAŚNICZY

Trzonem funkcjonującego Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego w powiecie sanockim jest Komenda Powiatowa PSP w Sanoku oraz 16 działających w tym systemie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Łącznie na terenie całego powiatu działa 62 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, które dysponują odpowiednim zapleczem lokalowym i sprzętowym.

4.1 Ćwiczenia doskonalące funkcjonowanie KSRG

Komenda Powiatowa PSP w Sanoku wraz z Komendą Wojewódzką PSP w Rzeszowie w dniach 17-18.10.2012 r. przeprowadziła ćwiczenia zgrywające w zakresie doskonalenia organizacji działań ratowniczych podmiotów ksrg oraz podmiotów współdziałających z systemem. Ćwiczenia zostały przeprowadzone na granicy powiatów sanockiego i krośnieńskiego w okolicy miejscowości Pastwiska, Odrzechowa, Rudawka Rymanowska.

Dnia 10 października 2014 roku Zagórz stał się areną międzynarodowych ćwiczeń ratowniczych wieńczących projekt pn. Polsko-Ukraińska Akademia Bezpieczeństwa i Integracji Europejskiej „Zielone Bieszczady 2014”.

22 maja 2015 roku z udziałem jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz PGNiG S.A. zrealizowano ćwiczenia o charakterze warsztatowo-badawczym na terenie bazy Exalo Drilling PGNiG w Wielopolu. Głównym założeniem ćwiczeń było określenie i zastosowanie różnych metod i form podejmowania działań z użyciem dostępnych środków gaśniczych podczas zdarzeń takich jak wyciek paliwa czy pożar zbiornika do transportu LNG.

Dnia 20 czerwca 2016 roku Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Sanoku wspólnie z Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku przeprowadziła na terenie sanockiego skansenu powiatowe ćwiczenia służb i podmiotów Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego pk. "Sanok Skansen 2016". W ćwiczeniach uczestniczyły siły i środki Komendy Powiatowej PSP w Sanoku, 14 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w terenie powiatu sanockiego, zespoły państwowego Ratownictwa Medycznego, Policja oraz Straż Graniczna.

W dniach 10 i 11 października 2018 r. na terenie powiatu sanockiego odbyły się ćwiczenia „Sanok 2018”, w których uczestniczyło 140 strażaków Państwowej Straży Pożarnej oraz Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu powiatu sanockiego, a także ościennych jednostek PSP.

Wrzesień 2018 w ramach realizowanej współpracy pomiędzy KP PSP w Sanoku, Urzędem Miasta i Gminy w Zagórzcu oraz Lwowskim Uniwersytetem Bezpieczeństwa Życia zrealizowano we wrześniu 2018 wspólne ćwiczenia, których tematem było współdziałanie służb podczas zdarzeń w komunikacji kolejowej.

Ćwiczenia (listopad 2019 r.) zdarzenie masowe na hali widowiskowo-sportowej Arena w Sanoku.

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej PSP w Sanoku na bieżąco uczestniczą w doskonaleniu zawodowym.

Komenda Powiatowa PSP w Sanoku wspólnie z zarządami gminnymi ZOSP RP organizują ćwiczenia mające na celu doskonalenie umiejętności strażaków OSP.

W dniach 6-7 lipca 2022 roku na terenie miasta Sanoka odbyły się ćwiczenia służb pk.: „ALERT MCI”- Sanok 2022.

4.2 Szkolenia Ochotniczych Straży Pożarnych

Komenda Powiatowa PSP w Sanoku w prowadzi cyklicznie szkolenia drużów jednostek OSP z terenu powiatu sanockiego.

Są to:

- szkolenie podstawowe,
- szkolenie dowódców,
- szkolenie naczelników,
- szkolenie kierowców-konserwatorów.

4.3 Sanocka Grupa Wodno -Nurkowa

W Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Sanoku pełnią służbę strażacy wchodzący w skład Specjalistycznej Grupy Ratownictwa Wodno-Nurkowego Państwowej Straży Pożarnej „Sanok”, w skrócie SGRW-N „Sanok”. Grupa SGRWN „Sanok” wchodzi w skład sił i środków Centralnego Odvodu Operacyjnego Państwowej Straży Pożarnej. SGRWN Sanok powstała w drugiej połowie lat 90-tych.

Wykaz płetwonurków Komendy Powiatowej PSP w Sanoku:

1. asp. sztab. Lasek Franciszek
- 2.st. kpt. Adamczyk Krzysztof
- 3.kpt. Giba Paweł
- 4.asp. sztab. Edmund Szyniec
- 5.asp. Pawłowski Paweł
- 6.ogn. Różowicz Grzegorz
- 7.mł. ogn. Piątek Marcin
- 8.mł. kpt. Gembalik Łukasz
- 9.mł. kpt. Jaślar Kamil
- 10.mł. asp. Kielar Mateusz
- 11.st. ogn. Szuba Jan
- 12.ogn. Słysz Wojciech
- 13.mł. ogn. Piotr Reptak

4.4 Akcje ratowniczo-gaśnicze

2 lipca 1994 roku w sanockim Muzeum Budownictwa Ludowego wybuchł potężny pożar, który w przeciągu kilku chwil zniszczył doszczętnie 13 budynków, 2 studnie oraz 1384 eksponaty. Wytworzony korytarz powietrzny, który sprzyjał przenoszeniu się ognia nie ułatwiał pracy 34 sekcjom zawodowym i ochotniczym straży pożarnej z rejonu i województwa.

13 września 2006 r. w miejscowości Komańcza miał miejsce potężny pożar. Jeden z mieszkańców miejscowości zauważył kłęby dymu wydobywające się z wnętrza prawosławnej cerkwi. W akcji ratowniczej oprócz JRG z Sanoka i Leska brały udział jednostki OSP z Komańczy, Tarnawy Górnej, Zagórza, Mokrego i Rzepedzi. W wyniku pożaru całkowitemu spaleniu uległa zabytkowa cerkiew o konstrukcji drewnianej. Uratowano jedynie usytuowaną kilka metrów od cerkwi zabytkową dzwonnice.

14 lutego 2013 r. doszło do wypadku trzech samochodów osobowych i ciężarówki na drodze krajowej nr 28 w miejscowości Zabłotce. Jedna osoba zginęła, trzy zostały przewiezione do szpitala.

Do zderzenia czołowego samochodu osobowego z busem doszło 21 września 2014 roku w miejscowości Zabłotce koło Sanoka 2 osoby zginęły, a 9 zostało rannych. Poszkodowanym pomocy udzieliło 4 zastępy PSP oraz 3 zastępy OSP.

23 grudnia 2016 roku doszło do pożaru trocin w dwóch silosach znajdujących się wewnątrz zakładu produkcyjnego DEF w miejscowości Zagórz. W działaniach brały udział jednostki PSP oraz OSP z terenu powiatu sanockiego.

20 września 2019 roku w miejscowości Odrzechowa podczas wykonywania prac ziemnych, doszło do przysypania mężczyzny przez ziemię na głębokości około 4 metrów. Na miejsce wypadku dysponowano strażakami z KP PSP w Sanoku, strażakami OSP, PRM, policjantami, załogę śmigłowca LPR, ratowników GOPR, Specjalistyczną Grupę Ratownictwa Wysokościowego z JRG Krosno oraz Grupę Poszukiwawczo-Ratowniczą PSP z Dębicy. Po kilku godzinnej akcji odnaleziono ciało 58 letniego mężczyzny.

9 czerwca 2022 roku około godziny 13:30 wybuchł pożar zakładu produkcyjnego Ciarko. Do Sanoka skierowano jednostki z sąsiadujących miast, w tym Krosna i Brzozowa oraz okoliczne OSP. W sumie w gaszeniu pożaru wzięło udział 50 zastępów i około 150 strażaków. Ranny został jeden ze strażaków z Sanoka.

Poniższe zdjęcie przedstawia obraz Matki Bożej, który w trakcie pożaru nieznacznie został uszkodzony z wyjątkiem nadpalenia lewego górnego rogu. Obraz znajdował się na objętym pożarem strychu. Wszystkie znajdujące się w pomieszczeniu palne elementy, w tym również szafa, o którą oparty był obraz uległy spaleni. Pożar miał miejsce w dniu 26 maja 2022 r. w Zagórzcu przy ul. Batorego.

W ramach pomocy humanitarnej strażacy sanockiej komendy oraz jednostek OSP realizowali zadania na przejściach granicznych i punktach recepcyjnych. Strażacy z terenu powiatu sanockiego zebrali i przekazali stronie ukraińskiej sprawnie technicznie sprzęt na potrzeby realizowanych działań przez strażaków ukraińskich.

sekc. Szymon Śmigiel podczas pomocy uchodźcom ukraińskim przekraczającym granicę.

Ładunek sprzętu strażackiego na terenie KP PSP w Sanoku zebranego w pierwszych dniach konfliktu zbrojnego dla strażaków z Ukrainy.

5. Bieżące funkcjonowanie Komendy Powiatowej PSP w Sanoku

5.1 Uroczystości organizowane przez KP PSP w Sanoku

Corocznie w Komendzie Powiatowej PSP w Sanoku obchodzone są Powiatowe Uroczystości Dnia Strażaka. Uroczystości rozpoczynają się tradycyjnie mszą świętą w Kościele Parafialnym Sanok – Dąbrówka. Następnie na terenie Komendy odbywa się uroczysty apel, w którym udział biorą funkcjonariusze i pracownicy cywilni KP PSP w Sanoku oraz zaproszeni goście. W czasie uroczystości wręczane są odznaczenia państwowe i resortowe oraz awanse na wyższe stopnie służbowe.

W dniu 8 maja 2020 r. w KP PSP Sanok w związku z panującą pandemią koronawirusa i wprowadzonymi obostrzeniami obchody Dnia Strażaka miały inny wymiar. Po raz pierwszy w historii w apelu wzięły udział jedynie osoby odznaczone i awansowane oraz funkcjonariusze i pracownicy pełniący w tym dniu służbę na terenie jednostki.

30 maja 2021 r. odbyła się I Pielgrzymka Strażaków do Sanktuarium Św. Andrzeja Boboli w Strachocinie. Mszę w intencji strażaków odprawił ks. prał. Józef Niżnik. W mszy uczestniczyło 18 pocztów sztandarowych jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu powiatu sanockiego oraz poczet sztandarowy Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Sanoku. W uroczystościach ponadto udział wzięli: komendanci i pracownicy Komendy Powiatowej PSP w Sanoku, kierownictwo Komend Powiatowych PSP w Lesku i Ustrzykach Dolnych, drużyny i druhowie Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu powiatu oraz lokalni samorządowcy.

Dzień Flagi w Komendzie Powiatowej PSP w Sanoku.

Strażacy pełniący służbę w dniu wigilii w Komendzie Powiatowej PSP w Sanoku.

5.2 Modernizacje i remonty w sanockiej komendzie

Budowa wiaty szkoleniowo-grillowej

Po oddaniu do użytkowania nowo wybudowanej strażnicy Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Sanoku w dniu 24 września 2004 roku na bieżąco były prowadzone prace gospodarcze i porządkowe na placu wokół Komendy. W 2009 roku podjęto decyzję o wybudowaniu wiaty szkoleniowo-grillowej. Wykonano prace ziemne i fundamentowe. Całość prac była realizowana przez strażaków Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej. Duży wkład w budowę wiaty mieli: asp. Marek Kokoszka, ogn. Andrzej Czapla, ogn. Bogdan Wojtowicz, st. ogn. Andrzej Dźoń, st. ogn. w st. spocz. Andrzej Szybka – pomoc w wykonaniu więźby dachowej.

*Wybór miejsca pod budowę.
Na zdjęciu: st. ogn. Andrzej Dźoń, asp. sztab. Marek Marcinik, st. ogn. Bogdan Wojtowicz, st. ogn. Andrzej Czapla, asp. Krzysztof Adamczyk.*

*Wykonanie fundamentów.
Na zdjęciu: asp. Marek Kokoszka, st. str. Wojciech Słysz.*

Remont masztu antenowego

W kwietniu 2014 roku została przeprowadzona modernizacja masztu antenowego systemu łączności radiowej na dachu budynku Komendy Powiatowej PSP w Sanoku.

Prace podczas wymiany masztu i anten radiowych.

Widok na budynek Komendy Powiatowej PSP w Sanoku wraz z nowym masztem.

Modernizacja Stanowiska Kierowania Komendanta Powiatowego PSP w Sanoku

W związku z uruchomieniem w grudniu 2014 r. dyspozytorni medycznej zlokalizowanej na terenie KP Policji w Sanoku uległa zmianie funkcja dotychczasowego zintegrowanego stanowiska dyspozytorskiego Pogotowia Ratunkowego oraz Państwowej Straży Pożarnej zlokalizowanego w budynku Komendy Powiatowej PSP w Sanoku. Powstałe zmiany organizacyjne wymusiły podjęcie działań, które umożliwiłyby dostosowanie pomieszczeń stanowiska kierowania wraz z całą infrastrukturą teleinformatyczną do potrzeb i roli wyłącznie stanowiska kierowania tutejszej Komendy.

*Stanowisko Kierowania przed modernizacją.
Na zdjęciu: st. asp. Maciej Piecuch.*

Stanowisko Kierowania po modernizacji.

W ramach remontów bieżących zostały odnowione i pomalowane pomieszczenia poszczególnych wydziałów Komendy i korytarze, dokonano zakupu rolet na okna i wymianę zużytych wykładzin dywanowych.

*Sekretariat po remoncie.
Na zdjęciu: Jolanta Nowicka.*

Widok wyremontowanego i pomalowanego korytarza na II piętrze.

W 2018 roku przeprowadzono remont pomieszczeń socjalnych w JRG PSP.

Widok wyremontowanego pomieszczenia socjalnego.

Światlica szkoleniowa.

W 2019 roku przeprowadzono remont sali konferencyjnej Komendy Powiatowej PSP w Sanoku.

W 2020 roku przeprowadzono remont korytarza i klatki schodowej JRG PSP w Sanoku.

Remont korytarza JRG.

Na zdjęciach: ogn. Michał Wierzanowski (na rusztowaniu), asp. Dawid Szul, ogn. Grzegorz Mroczkowski, ogn. Bogusław Rolnik, asp. sztab. Edmund Szyniec.

Korytarz po remoncie.

W 2021 roku przeprowadzono remont i malowanie klatki schodowej Komendy Powiatowej PSP w Sanoku.

Klatka schodowa po remoncie.

W 2022 roku przed wejściem głównym do Komendy Powiatowej PSP w Sanoku wzniesiono postument, na którym zamontowano figurę św. Floriana patrona strażaków. Pomysłodawcą budowy postumentu był Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej bryg. Grzegorz Oleńczak, natomiast figurę św. Floriana ufundowali pracownicy tutejszej Komendy: asp. sztab. Franciszek Lasek i asp. sztab. Marian Szuba. Strażacy w systemie gospodarczym przygotowali teren, na którym wymurowali postument pod figurę św. Floriana oraz ją podświetlili, aby była widoczna również po zmierzchu. Wybudowanie postumentu w bieżącym roku wpisało się w XXX-lecie powstania PSP oraz 150-lecie powstania Sanockiej Straży Pożarnej.

Wybór kamieni pod budowę.

Budowa postumentu.

Figura św. Floriana przed wejściem głównym do budynku Komendy Powiatowej PSP w Sanoku.

Aktualny widok budynku Komendy Powiatowej PSP w Sanoku.

5.3 Wizyty, delegacje i konferencje

Komenda Powiatowa PSP w Sanoku w ramach podejmowanych działań prowadzi współpracę z innymi podmiotami, w tym również jednostkami straży pożarnych działających na terenie innych państw.

W dniach 24-25.10.2013 r. w Sanoku odbyła się II Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Szkoleniowa pt. „Podmioty Ratownicze w Systemie Bezpieczeństwa Państwa” zorganizowana przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Sanoku, we współpracy z Komendą Główną Państwowej Straży Pożarnej. Patronat honorowy nad konferencją objęli: Wojewoda Podkarpacki Małgorzata Chomycz-Śmigielska, Komendant Główny PSP gen. brygadier Wiesław Leśniakiewicz oraz Prezes Zarządu Głównego ZOSPRP Waldemar Pawlak.

W trakcie drugiego dnia konferencji naukowo-szkoleniowej pt. „Podmioty Ratownicze w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego państwa” przeprowadzono na zaporze zbiornika wodnego „Besko” w miejscowości Sieniawa pokazowe ćwiczenia z udziałem służb i podmiotów ratowniczych pk. „Sieniawa 2013”. Ćwiczenia składały się z 4 epizodów do których zaangażowano łącznie 22 służby i podmioty ratownicze.

5.4 Funkcjonowanie Sali edukacyjnej Ognik

W dniu 8 marca 2017 r. w sanockiej komendzie miało miejsce oficjalne otwarcie Sali Edukacyjnej „OGNIK”, utworzonej w ramach środków programu rządowego „Bezpieczna+”.

W sanockim „Ogniku” dzieci mają możliwość zapoznania się z zasadami ewakuacji z pomieszczeń objętych pożarem, poznać sposoby działania sygnalizacji pożarowej (czujki dymu i tlenku węgla) nauczyć się podstaw pierwszej pomocy oraz jak poprawnie zgłaszać zdarzenie dzwoniąc na numer alarmowy. Zdobywana przez dzieci w ten sposób wiedza pozwala na podniesienie poziomu bezpieczeństwa nie tylko w szkole, ale przede wszystkim w codziennym życiu. Co roku w Sali Edukacyjnej uczestniczy kilkaset osób (dzieci z powiatów: sanocki, leski, bieszczadzki, brzozowski).

5.5 Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej

Zgodnie z realizowanym corocznie kalendarzem w zakresie popularyzacji ochrony przeciwpożarowej Komenda powiatowa PSP w Sanoku przeprowadza eliminacje gminne i powiatowe Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej. Każdego roku na szczeblu gminnym oraz powiatowym uczestniczy kilkaset uczniów szkół podstawowych oraz średnich.

W 2021 roku w trakcie pandemii Julian Semenowicz reprezentował powiat sanocki w OTWP szczebla krajowego, który organizowany był w formie online. Po części pisemnej (test online) został zakwalifikowany do ścisłego finału.

Finałiści turnieju powiatowego reprezentują powiat sanocki na szczeblu wojewódzkim. W 2022 roku uczeń Szkoły Podstawowej w Jaćmierzu Zenon Żółkiewicz (I grupa wiekowa) zajął 2 miejsce w eliminacjach wojewódzkich oraz reprezentował województwo podkarpackie w turnieju na szczeblu centralnym.

5.6 Przekazywany sprzęt dla jednostek OSP przez KP PSP w Sanoku

Komenda powiatowa PSP w Sanoku z chwilą pozyskania nowego sprzętu przekazuje sprawny techniczny sprzęt do jednostek Ochotniczych straży pożarnych, które funkcjonują na terenie powiatu sanockiego.

5.7 Honorowi Dawcy Krwi „Strażacki Dar”

Przy Komendzie Powiatowej PSP w Sanoku działa Klub Honorowych Dawców Krwi „Strażacki Dar”. Klub zrzesza ponad 100 strażaków. Członkowie klubu każdego roku uczestniczą w wielu akcjach, w ramach których oddają kilkadziesiąt litrów krwi.

5.8 Zakończenie służby – przejście na emeryturę

W roku 2022 czynną służbę w Komendzie Powiatowej PSP w Sanoku zakończyło trzech strażaków:

- mł. bryg. Wiesław Brodzik,
- asp. Bogdan Solon,
- ogn. Grzegorz Cyptor.

6. Baza lokalowa i sprzętowa Komendy Powiatowej PSP w Sanoku

Widok Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Sanoku

Pojazdy oraz sprzęt będący na wyposażeniu Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Sanoku:

1. SCANIA P360 4x4, GBA 2,5/30, nr rej. RSA 54324, rok produkcji 2015

2. MAN TGM 18.320 4x4 BB, GCBA 5/42, nr rej. RSA 60998, rok produkcji 2022

3. MAN TGS 26.440 6x6 BB, GCBA 9,5/65, nr rej. RSA 01830, rok produkcji 2010

4. SCANIA P370 4X4, SRT, nr rej. RZ 3024U, rok produkcji 2018

5. MERCEDES UNIMOG U500, GBA 2,5/25, nr rej. 49905, rok produkcji 2010

6. MAN TGL 12.240 4X2 BB, SHD-25, nr rej. RSA 20WS, rok produkcji 2009

7. CIĄGNIK SIODŁOWY IVECO STRALIS 460, GCBM 25/16, nr rej. RSA 56662 /

8. MAN TGM 18.290 4X4 BB, SCKw, nr rej. RSA 05420, rok produkcji 2011

9. MERCEDES BENZ SPRINTER4X4, SLRw, nr rej. RSA 56661, rok produkcji 2015

10. SSANGYONG REXTON, SLRr, nr rej. RSA 54323, rok produkcji 2015

11. FORD RANGER, SLKw, nr rej. RSA 59998, rok produkcji 2021

12. CAN-AM OUTLANDER BRP 450R, QUAD, nr rej. RSA TJ50, rok produkcji 2019
PRZYCZEPA TEMA, nr rej. RSA 1198P, rok produkcji 2021

13. PEUGEOT BOXER 333 L2H2, SLBus, nr rej. RSA 10490, rok produkcji 2012

14. FORD FOCUS WAGON, SLOp, nr rej. RSA 15353, rok produkcji 2013

15. FORD MONDEO, SLOp, nr rej. RSA 80UK, rok produkcji 2008

16. HYUNDAI ELANTRA, SLOp, nr rej. RSA 53998, rok produkcji 2020

17. SOLIS 60C, SAMOBIĘŻNY CIĄGNIK, nr rej. RSA TC88, rok produkcji 2017

18. ŁÓDŹ LOMAC CLUB 580, RIB, z silnikiem YAMAHA 100 KM, na przyczepie podłodziowej BRENDERUP A05, nr rej. 1575P, rok produkcji 2020

19. ŁÓDŹ MARINE 16V, płaskodenna, z silnikiem MERKURY 40 KM, na przyczepie podłodziowej ZEPPIA S.CYMERMAN, nr rej. 0998P, rok produkcji 2006

20. AGREGAT PRZEWOŻNY GPW 100DZ, PEX-POL PLUS, nr rej. 1848P, rok produkcji 2015

21. PRZYCZEPA STIM S11, nr rej. RSA PP81, rok produkcji 2014

22. DZIAŁKO WODNO-PIANOWE DWP-2400, na przyczepie MW/A, nr rej. KSX 7036

23. MOTOPOMPA ROSENBAUER 1/3,8, na przyczepie RH480, nr rej. KSX 6531

7. Funkcjonariusze i pracownicy Komendy Powiatowej PSP w Sanoku

Kierownictwo Komendy Powiatowej PSP w Sanoku

*bryg. Grzegorz Oleniacz
Komendant Powiatowy*

*mł. bryg. Florian Semenowicz
Zastępca Komendanta Powiatowego*

Wydział Operacyjno-Rozpoznawczy

*st. kpt. Dawid Skotnicki
Naczelnik Wydziału*

*kpt. Paweł Giba Zastępca
Naczelnika Wydziału*

*asp. sztab. Maciej Piecuch
Dyżurny Operacyjny Powiatu*

*asp. sztab. Marian Szuba
Dyżurny Operacyjny
Powiatu*

*kpt. Piotr Rysz Dyżurny
Operacyjny Powiatu*

*mł. kpt. Łukasz Gembalik
Dyżurny Operacyjny
Powiatu*

*asp. Jakub Tarkowski
Dyżurny Operacyjny
Powiatu*

Wydział Organizacyjno-Kwatermistrzowski

*mł. bryg. Bogdan Nanio
Naczelnik Wydziału*

*st. kpt. Tomasz Mroczkowski
Zastępca Naczelnika
Wydziału*

*Jolanta Nowicka
Starszy Technik*

*mł. ogn. Bartłomiej Muszański
Starszy Technik*

*kpt. Anna Kozłowska
Starszy Specjalista*

Sekcja Finansów

*Joanna Sabik
Główny Księgowy*

*Anna Bodzioch
Starszy Inspektor*

Dowódcy Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej

*st. kpt. Michał Starego
Dowódca JRG*

*kpt. Marcin Abram
Zastępca Dowódcy JRG*

Dowódcy zmian

*mł. bryg. Piotr Mazal
Dowódca Zmiany I*

*asp. sztab. Kazimierz Gładysiewicz
Dowódca Zmiany II*

*asp. sztab. Franciszek Lasek
Dowódca Zmiany III*

Zastępcy Dowódcy Zmian

*st. kpt. Krzysztof Adamczyk
Zastępca Dowódcy Zmiany I*

*kpt. Wojciech Wojciechowski
Zastępca Dowódcy Zmiany II*

*mł. kpt. Dawid Tesznar
Zastępca Dowódcy
Zmiany III*

Dowódcy sekcji

asp. sztab. Edmund Szyniec

asp. sztab. Adam Chachuła

mł. kpt. Kamil Jaślar

Dowódcy zastępu

asp. sztab. Marek Ściorka

asp. Marcin Grajek

asp. Damian Wojtowitz

asp. Dawid Szul

asp. Rafał Lorenc

asp. Mateusz Pisula

mł. asp. Damian Szarek

mł. kpt. Grzegorz Dziędzicki

Strażacy – Ratownicy JRG

asp. Marcin Grzędziel

asp. Paweł Pawłowski

mł. asp. Bogusław Rolnik

mł. asp. Karolina Penar

mł. asp. Mateusz Kielar

mł. asp. Paweł Marcinkowski

st. ogn. Jan Szuba

st. ogn. Łukasz Komański

st. ogn. Marek Kabala

st. ogn. Paweł Banek

st. ogn. Sylwester Obuch

st. ogn. Wojciech Adamski

ogn. Grzegorz Mroczkowski

ogn. Grzegorz Różowicz

ogn. Igor Matkowski

ogn. Jan Ambicki

ogn. Mariusz Tymkiewicz

ogn. Michał Wierzganowski

ogn. Rafał Furdak

ogn. Stefan Śnieżek

ogn. Wojciech Słysz

ogn. Krzysztof Brodzicki

mł. ogn. Damian Koczera

mł. ogn. Marcin Bulwan

mł. ogn. Marcin Piątek

mł. ogn. Paweł Januszcak

mł. ogn. Piotr Reptak

mł. ogn. Piotr Szul

mł. ogn. Tomasz Dubis

st. sekc. Krzysztof Kądziołka

sekc. Grzegorz Borek

sekc. Piotr Zubel

sekc. Szymon Śmigiel

st. str. Jakub Maślany

st. str. Paweł Bielak

st. str. Krzysztof Żuchowski

st. str. Michał Głowacz

st. str. Bartłomiej Daniło

8. Odeszli na wieczną służbę

W 2008 roku zaginął funkcjonariusz Komendy Powiatowej PSP w Sanoku st. asp. Grzegorz Marszałek. Początkowe poszukiwania nie powiodły się, ciało zostało odnaleziono wiosną 2009 roku.

W dniu 24 stycznia 2011 roku w wieku 43 lat po ciężkiej chorobie odszedł na wieczną służbę, długoletni pracownik naszej komendy asp. sztab. Jacek Popko. Przez wiele lat pełnił służbę na stanowisku dyżurnego operacyjnego. Osierocił dwójkę dzieci.

W dniu 25 stycznia 2020 roku zmarła Sabina Kowalczyk – wieloletni pracownik Komendy Powiatowej PSP w Sanoku. Pracę w naszej Komendzie rozpoczęła w lipcu 2007 roku, najpierw w sekretariacie, a od kwietnia 2013 r. w sekcji finansów na stanowisku starszy inspektor. Od 2016 roku zmagająca się z ciężką chorobą. Osierociła dwójkę dzieci w wieku 8 i 3 lat.

9. Ochotnicze Straże Pożarne na terenie powiatu sanockiego

9.1 Prezesi Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Sanoku

1. Eugeniusz Paszkiewicz
- Prezes Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Sanoku w latach:
1999 – 2011

2. Kazimierz Pietrkiewicz
- Prezes Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Sanoku w latach:
2011-2016

3. Grzegorz Klecha -
Prezes Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Sanoku od 2016 r.
Funkcję tę pełni do chwili obecnej.

9.2 Jednostki OSP na terenie Powiatu Sanockiego

OSP KSRG Besko

Rok powstania: 1893
Liczba członków
ogółem: 142
Liczba strażaków r
atowników JOT: 26
Prezes: Jan Jaślar
Naczelnik:
Arkadiusz Szafankiewicz

OSP Mymoń

Rok powstania: 1952
Liczba członków
ogółem: 86
Liczba strażaków
ratowników JOT: 9
Prezes: Henryk Król
Naczelnik:
Szymon Gierlicki

OSP Poręby

Rok powstania: 1950
Liczba członków
ogółem: 28
Liczba strażaków
ratowników JOT: 7
Prezes:
Mateusz Józefczyk
Naczelnik: Wiesław Zubik

OSP Bukowsko

Rok powstania: 1892
 Liczba członków ogółem: 38
 Liczba strażaków ratowników JOT: 13
 Prezes: Bogdan Łuszcz
 Naczelnik: Sylwester Żytka

OSP KSRG Nadolany

Rok powstania: 1896
 Liczba członków ogółem: 70
 Liczba strażaków ratowników JOT: 28
 Prezes: Andrzej Czapla
 Naczelnik: Wojciech Słysz

OSP Nagórzany

Rok powstania: 1952
 Liczba członków ogółem: 85
 Liczba strażaków ratowników JOT: 22
 Prezes: Piotr Cwiąkała
 Naczelnik: Robert Dębicki

OSP Nowotaniec

Rok powstania: 1872
Liczba członków
ogółem: 84
Liczba strażaków
ratowników JOT: 14
Prezes: Tomasz Długosz
Naczelnik:
Mateusz Silarski

OSP Pobiedno

Rok powstania: 1924
Liczba członków
ogółem: 90
Liczba strażaków
ratowników JOT: 19
Prezes:
Sylwester Kołodziej
Naczelnik: Łukasz Brejta

OSP Wola Sękowa

Rok powstania: 1928
Liczba członków
ogółem: 25
Prezes: Krzysztof Hanus
Naczelnik: Tomasz Sołtys

OSP Wolica

Rok powstania: 1957

Liczba członków

ogółem: 47

Liczba strażaków

ratowników JOT: 13

Prezes:

Zbigniew Chrzęszcz

Naczelnik:

Lesław Chrzęszcz

OSP Zboiska

Rok powstania: 1930

Liczba członków

ogółem: 40

Liczba strażaków

ratowników JOT: 25

Prezes: Hubert Macyk

Naczelnik:

Jacek Maczużak

OSP KSRG Komańcza

Rok powstania: 1926

Liczba członków

ogółem: 52

Liczba strażaków

ratowników JOT: 19

Prezes:

Zbigniew Zygmunt

Naczelnik:

Stefan Czenczek

OSP KSRG Rzepedź

Rok powstania: 1960
Liczba członków
ogółem: 52
Liczba strażaków
ratowników JOT: 23
Prezes: Piotr Hryńczuk
Naczelnik: Krystian Stach

OSP Szczawne

Rok powstania: 1950
Liczba członków
ogółem: 27
Liczba strażaków
ratowników JOT: 14
Prezes: Janusz Wojtowicz
Naczelnik:
Andrzej Paciorek

OSP Wiśtok Wielki

Rok powstania: 1950
Liczba członków
ogółem: 76
Liczba strażaków
ratowników JOT: 13
Prezes: Damian Milasz
Naczelnik:
Mariusz Dymacz

OSP KSRG Sanok - Olchowce

Rok powstania: 1912

Liczba członków

ogółem: 32

Liczba strażaków

ratowników JOT: 22

Prezes:

Krzysztof Adamczyk

Naczelnik:

Anna Pokrywka

OSP KSRG Kostarowce

(Rok powstania: 1905

Liczba członków

ogółem: 45

Liczba strażaków

ratowników JOT: 25

Prezes: Mariusz Brodzicki

Naczelnik:

Marcin Kucharski

OSP KSRG Niebieszczany

Rok powstania: 1920

Liczba członków

ogółem: 60

Liczba strażaków

ratowników JOT: 35

Prezes: Grzegorz Klecha

Naczelnik:

Bogdan Kucharski

OSP KSRG Strachocina

Rok powstania: 1896
 Liczba członków
 ogółem: 80
 Liczba strażaków
 ratowników JOT: 26
 Prezes: Marek Wolanin
 Naczelnik: Rafał Cecuła

OSP Bykowce

Rok powstania: 1965
 Liczba członków
 ogółem: 22
 Liczba strażaków
 ratowników JOT: 12
 Prezes: Daniel Brukwicki
 Naczelnik:
 Wojciech Żółkiewicz

OSP Dobra

Rok powstania: 1962
 Liczba członków
 ogółem: 30
 Liczba strażaków
 ratowników JOT: 11
 Prezes:
 Tadeusz Czajkowski
 Naczelnik: Robert Giżycki

OSP Falejówka

Rok powstania: 1926
 Liczba członków ogółem: 48
 Liczba strażaków ratowników JOT: 16
 Prezes:
 Zbigniew Błażejowski
 Naczelnik:
 Tomasz Dżugan

OSP Hłomcza

Rok powstania: 1960
 Liczba członków ogółem: 30
 Liczba strażaków ratowników JOT: 15
 Prezes:
 Zdzisław Odrowąż
 Naczelnik:
 Krzysztof Roman

OSP Markowce

Rok powstania: 1957
 Liczba członków ogółem: 29
 Liczba strażaków ratowników JOT: 16
 Prezes: Rafał Marzec
 Naczelnik:
 Tomasz Starzewski

OSP Mrzygłód

Rok powstania: 1868
Liczba członków
ogółem: 25
Liczba strażaków
ratowników JOT: 15
Prezes:
Jan Gałuszkiewicz
Naczelnik:
Krzysztof Kapuściński

OSP Liszna

Rok powstania: 2021
Liczba członków
ogółem: 12
Liczba strażaków
ratowników JOT: 0
Prezes:
Andrzej Gembalik
Naczelnik:
Łukasz Gembalik

OSP Pakoszówka

Rok powstania: 1906
Liczba członków
ogółem: 52
Liczba strażaków
ratowników JOT: 18
Liczba strażaków
w orkiestrze: 20
Prezes: Bartłomiej Pisula
Naczelnik:
Tomasz Grzebień

OSP Pisarowce

Rok powstania: 1920

Liczba członków
ogółem: 29

Liczba strażaków
ratowników JOT: 13

Prezes: Daniel Bielak

Naczelnik:

Zenon Wanielista

OSP Raczkowa

Rok powstania: 1935

Liczba członków
ogółem: 23

Liczba strażaków
ratowników JOT: 11

Prezes: Marian Stabryła

Naczelnik:

Tomasz Wojtas

OSP Tyrawa Solna

Rok powstania: 1931

Liczba członków
ogółem: 48

Liczba strażaków
ratowników JOT: 13

Prezes: Mieczysław Banit

Naczelnik:

Mirosław Woźniak

OSP Wujskie

Rok powstania: 1961
 Liczba członków ogółem: 28
 Liczba strażaków ratowników JOT: 16
 Prezes:
 Czesław Wyżycki
 Naczelnik:
 Przemysław Jachimowski

OSP KSRG Tyrawa Wołoska

Rok powstania: 1880
 Liczba członków ogółem: 55
 Liczba strażaków ratowników JOT: 26
 Prezes: Jerzy Wołoszyn
 Naczelnik:
 Grzegorz Jasiński

OSP Hołuczków

Rok powstania: 1945
 Liczba członków ogółem: 25
 Liczba strażaków ratowników JOT: 18
 Prezes: Jan Kawa
 Naczelnik: Jan Jajko

OSP Rozpucie

Rok powstania: 1956

Liczba członków
ogółem: 40

Liczba strażaków
ratowników JOT: 25

Prezes: Jakub Filik

Naczelnik:

Andrzej Rużyło

OSP Siemuszowa

Rok powstania: 1969

Liczba członków
ogółem: 16

Liczba strażaków
ratowników JOT: 8

Prezes: Robert Gibała

Naczelnik:

Bartłomiej Czerepaniak

OSP KSRG Zagórz

Rok powstania: 1886

Liczba członków
ogółem: 61

Liczba strażaków
ratowników JOT: 27

Prezes: Robert Gołkowski

Naczelnik: Marcin Szarek

OSP KSRG Poraż

Rok powstania: 1926
Liczba członków
ogółem: 107
Liczba strażaków
ratowników JOT: 44
Prezes: Mateusz Latusek
Naczelnik:
Paweł Pawłowski

OSP KSRG Tarnawa Górna

Rok powstania: 1931
Liczba członków
ogółem: 42
Liczba strażaków
ratowników JOT: 29
Prezes: Jan Stach
Naczelnik:
Grzegorz Koczera

OSP Czaszyn

Rok powstania: 1933
Liczba członków
ogółem: 53
Liczba strażaków
ratowników JOT: 27
Prezes: Robert Gocek
Naczelnik: Paweł Giba

OSP Mokre

Rok powstania: 1952
 Liczba członków
 ogółem: 22
 Liczba strażaków
 ratowników JOT: 14
 Prezes:
 Robert Kochanowski
 Naczelnik: Marek Szary

OSP Tarnawa Dolna

Rok powstania: 1907
 Liczba członków
 ogółem: 57
 Liczba strażaków
 ratowników JOT: 19
 Prezes: Franciszek Zajdel
 Naczelnik:
 Marek Makarczak

OSP Zahutyń

Rok powstania: 1963
 Liczba członków
 ogółem: 48
 Liczba strażaków
 ratowników JOT: 21
 Prezes: Edward Fal
 Naczelnik:
 Andrzej Czubek

OSP Średnie Wielkie

Rok powstania: 1963
 Liczba członków
 ogółem: 26
 Liczba strażaków
 ratowników JOT: 10
 Prezes: Stanisław Puzio
 Naczelnik:
 Radosław Niepokój

OSP Łukowe

Rok powstania: 1935
 Liczba członków
 ogółem: 26
 Liczba strażaków
 ratowników JOT: 11
 Prezes: Dariusz Antolak
 Naczelnik:
 Waldemar Tokarz

OSP KSRG Długie

Rok powstania: 1903
 Liczba członków
 ogółem: 124
 Liczba strażaków
 ratowników JOT: 33
 Prezes: Anna Pasternak
 Naczelnik:
 Dawid Twardy

OSP KSRG Jaćmierz

Rok powstania: 1887
 Liczba członków
 ogółem: 52
 Liczba strażaków
 ratowników JOT: 28
 Prezes: Dariusz Pisula
 Naczelnik:
 Patryk Żuchowski

OSP KSRG Nowosielce

Rok powstania: 1918
 Liczba członków
 ogółem: 305
 Liczba strażaków
 ratowników JOT: 37
 Liczba strażaków
 w Regionalnym Zespole
 Ludowym Ziemia
 Sanocka: 40
 Prezes:
 Włodzimierz Kozieradzki
 Naczelnik:
 Mateusz Nawalaniec

OSP Bażanówka

Rok powstania: 1904
 Liczba członków
 ogółem: 46
 Liczba strażaków
 ratowników JOT: 17
 Prezes: Robert Konieczny
 Naczelnik:
 Łukasz Adamiak

OSP Odrzechowa

Rok powstania: 1908
Liczba członków
ogółem: 45
Liczba strażaków
ratowników JOT: 22
Prezes: Ryszard Drozd
Naczelnik:
Grzegorz Fudała

OSP Pielnia

Rok powstania: 1912
Liczba członków
ogółem: 112
Liczba strażaków
ratowników JOT: 24
Prezes:
Krzysztof Tomków
Naczelnik:
Daniel Cieślewicz

OSP Posada Jaćmierska

Rok powstania: 1897
Liczba członków
ogółem: 65
Liczba strażaków
ratowników JOT: 20
Prezes: Wojciech Witek
Naczelnik:
Zbigniew Mazur

OSP Posada Zarszyńska

Rok powstania: 1919

Liczba członków

ogółem: 70

Liczba strażaków
ratowników JOT: 20

Prezes:

Damian Komański

Naczelnik:

Grzegorz Komański

OSP Zarszyn

Rok powstania: 1893

Liczba członków

ogółem: 120

Liczba strażaków
ratowników JOT: 20

Prezes: Paweł Trelewicz

Naczelnik:

Krzysztof Szurlej

10. Lista byłych pracowników Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Sanoku

L.p.	Stopień	Imię	Nazwisko	Data zakończenia służby w KP PSP Sanok
1.	st.ogn.	Józef	Baranowski	04.02.1991r.
2.	brak danych	Adam	Kramarz	19.02.1991r.
3.	st.str.	Janusz	Pisiewicz	06.03.1991r.
4.	brak danych	Edward	Solon	27.03.1991r.
5.	brak danych	Tadeusz	Chabko	31.03.1991r.
6.	str.	Jan	Stasicki	31.03.1991r.
7.	brak danych	Piotr	Lorenc	31.03.1991r.
8.	brak danych	Lesław	Borkowski	31.03.1991r.
9.	brak danych	Romuald	Szuba	31.03.1991r.
10.	brak danych	Jan	Pieszczoch	31.03.1991r.
11.	brak danych	Eugeniusz	Najsarek	31.03.1991r.
12.	brak danych	Henryk	Konieczko	31.03.1991r.
13.	brak danych	Stefan	Tomoń	31.03.1991r.
14.	brak danych	Jan	Gierlach	31.03.1991r.
15.	brak danych	Tadeusz	Orybkiewicz	31.03.1991r.
16.	brak danych	Jan	Frodyna	01.04.1991r.
17.	str.	Tomasz	Sobolak	01.04.1991r.
18.	brak danych	Czesław	Lewicki	01.04.1991r.
19.	brak danych	Jan	Michałkiewicz	01.04.1991r.
20.	brak danych	Józef	Michalak	01.04.1991r.
21.	brak danych	Zygmunt	Nowakowski	01.04.1991r.
22.	brak danych	Kazimierz	Bednarczyk	01.04.1991r.
23.	brak danych	Tomasz	Błyskal	01.04.1991r.
24.	str.	Eugeniusz	Szuba	01.04.1991r.
25.	brak danych	Stanisław	Nowakowski	01.04.1991r.
26.	st.str.	Marian	Piegdoń	31.05.1991r.
27.	mł.ogn.	Adam	Posadzki	30.09.1992r.
28.	st.str.	Zdzisław	Dembicki	30.09.1992r.
29.	st.ogn.	Władysław	Mokrzycki	30.09.1992r.
30.	brak danych	Józef	Dębicki	30.09.1992r.
31.	brak danych	Kazimierz	Kaszubski	30.09.1992r.
32.	st.ogn.	Eugeniusz	Błazejowski	30.09.1992r.
33.	mł.ogn.	Mieczysław	Pytlak	30.09.1992r.
34.	st.str.	Jan	Mermer	30.09.1992r.
35.	st.ogn.	Wacław	Starzewski	30.09.1992r.
36.	st.str.	Tadeusz	Biega	30.09.1992r.
37.	st.ogn.	Ryszard	Łakus	30.09.1992r.
38.	st.str.	Józef	Płoucha	30.09.1992r.
39.	st.ogn.	Jan	Ziemiański	30.09.1992r.
40.	st.ogn.	Zbigniew	Kozak	31.10.1992r.
41.	brak danych	Bronisław	Pałys	30.11.1992r.
42.	st.ogn.	Kazimierz	Wawrzyński	1992r.
43.	st.str.	Augustyn	Łuczyński	31.03.1993r.
44.	st.ogn.	Józef	Rogowski	30.06.1993r.
45.	st.ogn.	Tadeusz	Kielar	30.06.1993r.
46.	st.str.	Tadeusz	Szul	30.06.1993r.

47.	brak danych	Stanisław	Żywczak	30.09.1993r.
48.	brak danych	Kazimierz	Krukar	31.10.1993r.
49.	brak danych	Stanisław	Ziemiański	30.11.1993r.
50.	brak danych	Mieczysław	Solecki	30.09.1994r.
51.	st.ogn.	Kazimierz	Folta	31.12.1995r.
52.	mł.ogn.	Bolesław	Ziemiański	31.12.1995r.
53.	str.	Zbigniew	Heret	27.05.1996r.
54.	brak danych	Franciszek	Mroczkowski	30.11.1996r.
55.	brak danych	Stanisław	Wanielista	30.11.1996r.
56.	ogn.	Jan	Zubik	31.05.1998r.
57.	ogn.	Wojciech	Matuszek	31.05.1998r.
58.	st.str.	Jerzy	Domański	31.05.1998r.
59.	st.ogn.	Józef	Dmitrzak	31.05.1998r.
60.	st.asp.	Tadeusz	Kędra	30.06.1998r.
61.	st.ogn.	Edwin	Federczak	30.06.1998r.
62.	ogn.	Jan	Mroczkowski	30.06.1998r.
63.	brak danych	Andrzej	Kaczmarek	15.12.1998r.
64.	asp.sztab.	Stanisław	Czapla	05.04.1999r.
65.	ogn.	Marian	Stodolak	31.10.2001r.
66.	-	Barbara	Grzywaczewska-Stopka	31.12.2001r.
67.	mł.ogn.	Władysław	Dąbrowski	31.05.2003r.
68.	st.ogn.	Kazimierz	Kwolek	31.05.2005r.
69.	-	Monika	Pierozak	30.06.2005r.
70.	ogn.	Marek	Rycyk	18.08.2005r.
71.	st.ogn.	Jerzy	Śmigiel	10.10.2005r.
72.	st.ogn.	Tadeusz	Wislocki	31.10.2005r.
73.	st.kpt.	Kazimierz	Pietrkiewicz	03.11.2005r.
74.	st.ogn.	Wojciech	Błażko	27.02.2006r.
75.	st.ogn.	Tadeusz	Sech	30.04.2006r.
76.	mł.bryg.	Jerzy	Stach	30.04.2006r.
77.	asp.sztab.	Jan	Hołubowski	30.04.2006r.
78.	st.ogn.	Grzegorz	Śmigiel	31.08.2006r.
79.	mł. bryg.	Jan	Marcinkowski	31.03.2006 r.
80.	mł. bryg.	Krzysztof	Abram	14.08.2006 r.
81.	st.ogn.	Andrzej	Szybka	30.04.2007r.
82.	asp.sztab.	Roman	Kostecki	30.04.2007r.
83.	asp.sztab.	Lesław	Strzałka	30.04.2007r.
84.	st.ogn.	Jan	Sęk	31.05.2007r.
85.	st.ogn.	Ryszard	Konieczko	30.04.2008r.
86.	st.asp.	Grzegorz	Marszałek	2008r.
87.	asp.sztab.	Jan	Kędra	30.06.2008r.
88.	st.ogn.	Piotr	Węgrzyn	31.10.2008r.
89.	str.	Andrzej	Bachórz	30.06 2008 r.
90.	st.ogn.	Władysław	Tarkowski	31.01.2009r.
91.	asp.sztab.	Bogdan	Lepucki	08.05.2009r.
92.	asp.	Marian	Niemiec	18.05.2009r.
93.	st.ogn.	Andrzej	Gembalik	07.09.2009r.
94.	mł.ogn.	Jerzy	Żuchowski	21.09.2009r.

95.	mł. bryg.	Piotr	Królicki	02.06.2009 r.
96.	st. str.	Grzegorz	Rachwał	30.06. 2009 r.
97.	st.ogn.	Zbigniew	Dabrowiak	19.04.2010r.
98.	asp.sztab.	Marek	Nowicki	31.08.2010r.
99.	st.ogn.	Jacek	Suwała	31.10.2010r.
100.	asp.sztab.	Jacek	Popko	24.01.2011r.
101.	asp.sztab.	Marek	Marcinik	23.02.2011r.
102.	st.ogn.	Andrzej	Dźoń	31.05.2011r.
103.	st.ogn.	Józef	Piątek	30.06.2011r.
104.	st.asp.	Wacław	Kafara	30.06.2011r.
105.	st.ogn.	Zygmunt	Wójcik	30.06.2011r.
106.	st.ogn.	Bogusław	Wojtowicz	13.02.2012r.
107.	asp.sztab.	Kazimierz	Rakoczy	24.02.2012r.
108.	st.ogn.	Anna	Bogaczewicz	31.05.2012 r.
109.	st.ogn.	Adam	Lewicki	30.06.2012 r.
110.	mł.bryg.	Krzysztof	Zubik	23.11.2012 r.
111.	mł. asp.	Damian	Urbanek	31.05.2012 r.
112.	asp.sztab.	Janusz	Jaworski	07.02.2013 r.
113.	st.asp.	Danuta	Koczera	30.04.2013 r.
114.	st.ogn.	Grzegorz	Burczyk	28.06.2013 r.
115.	st.ogn.	Dariusz	Tymcio	22.07.2013 r.
116.	asp.sztab.	Ireneusz	Futyma	12.12.2013 r.
117.	str.	Bartłomiej	Stadnicki	31.12.2012 r.
118.	asp.	Piotr	Wójtowicz	31.12.2012 r.
119.	asp.sztab.	Jerzy	Solon	21.02.2014 r.
120.	st.ogn.	Andrzej	Stabryła	24.02.2014 r.
121.	st.asp.	Mariusz	Fedio	11.07.2014 r.
122.	asp.sztab.	Roman	Adamski	19.02.2015 r.
123.	asp.sztab.	Marek	Siadkowski	31.08.2015 r.
124.	asp.sztab.	Zbigniew	Gibała	22.02.2016 r.
125.	st.bryg.	Lesław	Penar	07.06.2017 r.
126.	st.ogn.	Jacek	Oleniacz	30.06.2017 r.
127.	st.ogn.	Grzegorz	Mokrzycki	31.10.2017 r.
128.	st.ogn.	Ferdynand	Żuchowski	31.10.2017 r.
129.	st. bryg.	Krzysztof	Dżugan	31.01.2018 r.
130.	asp. sztab.	Przemysław	Górczyński	28.11.2018 r.
131.	mł. bryg.	Robert	Wojciechowski	09.01.2019 r.
132.	st.ogn.	Andrzej	Gładysiewicz	30.04.2019 r.
133.	asp.sztab.	Marek	Kokoszka	31.10.2019 r.
134.	st.asp.	Adam	Rozum	13.12.2019 r.
135.	st.ogn.	Andrzej	Czapła	30.04.2020 r.
136.	mł.bryg.	Wiesław	Brodzik	25.02.2022 r.
137.	ogn.	Grzegorz	Cyptor	25.02.2022 r.
138.	asp.	Bogdan	Solon	25.02.2022 r.

11. Zakończenie

Życzymy, aby następne pokolenia strażaków poprzez swoją pracę dopisały kolejną, równie bogatą kartę w historii pożarnictwa ziemi sanockiej.

Niech ta wyjątkowa służba w strażackim mundurze będzie źródłem satysfakcji i zadowolenia, a nawet spełnieniem skrytych, niekiedy dziecięcych marzeń.

„...Święty Florianie miej nas w obronie niosącym pomoc bliźniemu.”

Wzór nowego sztandaru Komendy Powiatowej PSP w Sanoku planowanego do wręczenia w dniu 09.09.2022 r. podczas uroczystych obchodów 150 – lecia sanockiej straży pożarnej.

Niniejsza monografia powstała dzięki przychylności wielu osób jak i sponsorów.

W tym miejscu składamy podziękowania za okazane wsparcie:

- Starostwo Powiatowe w Sanoku
- Gmina Besko
- Gmina Bukowsko
- Gmina Sanok
- Urząd Miasta Sanok
- Gmina Komańcza
- Gmina Tyrawa Wołoska
- Gmina Zarszyn
- Urząd Gminy i Miasta Zagórz
- PGNiG o. Sanok

Strażakom i pracownikom cywilnym sanockiej Komendy za okazany wkład w przygotowaniu monografii.

Podziękowania

Autorzy opracowania dziękują za pomoc:

Dyrekcji i pracownikom Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku

Panu Andrzejowi Romaniakowi z Muzeum Historycznego w Sanoku

Panu Pawłowi Gąsiorczykowi z Centralnego Muzeum Pożarnictwa w Mysłowicach

Panu Zbigniewowi Todorskiemu z Muzeum Pożarnictwa w Kotuniu

Pani Agnieszce Adamskiej z Muzeum Regionalnego w Brzozowie

Pani Annie Pasternak z Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku

12. Bibliografia

Bibliografia

1. A. Szczerbowski, Krajowy Związek Ochotniczych Straży Pożarnych w Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim 1875-1900, Lwów 1900
2. E. Zając, Szkice z dziejów Sanoka, Sanok 1998
3. R. Szaflik, Dzieje Ochotniczych Straży Pożarnych, Warszawa 1985
4. M. Struś, 125 lat sanockiej Straży Pożarnej 1872-1997, Sanok 1997
5. S. Dydek, Śladami strażaków w mieście Grzegorza z Sanoka, Krosno 1987
6. S. Dydek, Szlakiem Przemysłowej Straży Pożarnej w Sanoku, Krosno - Stara Wieś 1987
7. D. Blin- Olbert, „Muzeum Budownictwa Ludowego, Dział muzealiów pożarniczych” [w] Muzea i Izby Tradycji Pożarniczej w Polsce, Warszawa 1998
8. Zaproszenie na Uroczystość 60-lecia POSP miasta Sanoka, drukiem Fr. Patały, Sanok 1932
9. Smutna dla Sanoka rocznica [w] „Gazeta Sanocka”, 1907, nr 176
<https://sanockabibliotekacyfrowa.pl/dlibra/publication/2358/edition/2256/content>
10. Poświęcenie sztandaru [w] Tygodnik Ziemi Sanockiej, 1910, nr 20
<https://sanockabibliotekacyfrowa.pl/dlibra/publication/272/edition/249/content>
11. <https://rzeszow.ap.gov.pl/90-lat-sanok-polska-spolka-dla-przemyslu-gumowego-s-a/>
12. T. Zawistowski, Emblematy galicyjskich ochotniczych Straży Ogniwych
<http://www.polska1918-89.pl/pdf/emblematy-galicyjskich-ochotniczych-strazy-ogniwych,6262.pdf>
13. <https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/zespolf/-/zespolf/155904> Akta miasta Sanoka, Sygn. 60/135/0